

ÅRSMELDING 2005

PÅ LAG MED NATUREN

Året vi har lagt bak oss har vært et begivenhetsrikt år sett fra jordbrukets side. Spesielt har småfeholdet grunn til å se det på den måten. I denne omgangen er bare det rom for å berøre noen få saker.

Markedssituasjonen for sau/lam har bevega seg fra et overskudd i begynnelsen av året, til et lager på slutten av året som knapt dekker behovet i markedet fram til ny slaktesesong. Ved årets begynnelse ble prisen satt dramatisk ned. Noe som føltes urettferdig overfor de som hadde lagt opp til å levere ferske lam utover nyåret.

Når vi er tok fatt på en ny sesong var lagrene tomme og en var ferdig med det som må betegnes som en «hestekur» for både markedsregulator og produsent.

Det er svært positivt at både Gilde og private aktører har vært aktivt med å fremskaffe nye produkter, og er på søk etter nye markeder. Prognosene for 2006 viser at vi, dersom ikke noe uforutsett skulle inntreffe, går inn i en liten «underskuddssituasjon». Noe som må få positive følger for både pris, grunntilskudd og omsetningsavgift.

Rovvilterstatning/rovvilttap

Ved årets begynnelse lå det føre konkrete planer om ei total omlegging av den omsider lovhjemlede rovvilterstatningen. Miljøverndepartementet og flertallet på Stortinget sto bak ei slik omlegging.

NSG har mange og gode bevis på at denne omleggingen ville føre til avvikling av store deler av saueholdet, dersom den ble satt ut i livet. De som har store tap forårsaket av freda rovvilt, ville få erstattet bare en liten del av det virkelige tapet.

Stortingsvalget sist høst ga en annen sammensetning av Stortinget og dermed grunnlag for en rød-grønn regjering. Denne regjeringen vil videreføre rovvilterstatningen, som NSG har arbeidet aktivt for å beholde. Dette er i samsvar med hva «rovviltmeldinga» sier: *Det skal fortsatt kunne drives med beitebruk i områder med rovdyr.*

Den nye regjeringen har med dette lagt grunnlaget for fortsatt beitebruk i større deler av landet og dermed bevare det kulturelle landskapet og det biologiske mangfold.

WTO-forhandlingene

Dette er store og alvorlige forhandlinger for norsk landbruk. Derfor er det i denne sammenheng grunn til å nevne at småfeholdet er av de driftsformer, slik det nå ser ut, som kommer minst negativt ut. Mye gjenstår før vi kan slå fast hva som blir det endelige.

Merkeforskriften

Merkeforskriften har vært en sak som berører hele det norske småfeholdet. Opphavet til denne støyen er ei såkalt EU-forordning om sporbarhet. Hele saken bærer tydelig preg at det her går «over stakk og stein». Vi er klar på at når en sak er i ferd med å utvikle seg uheldig og meningsløs, så må NSG prioritere saken. Derfor har vi brukt mye tid og engasjement for at resultatet skal bli til det beste for alle berørte parter.

Det Mattilsynet oversendte til Landbruks- og matdepartementet hadde et slikt innhold at forskriften, vedtatt av LMD 30. nov. i fjor, fikk en ordlyd som til de grader skapte usikkerhet og massefrustrasjon.

Jeg må si at det vel ikke er mange saker tidligere som jeg, og de øvrige i NSG, har fått så mange henvendelser om som nettopp denne saken. Derfor har ikke NSG villet godta at saken skal få «dø hen» slik den ble.

Medlemsfordeler/samarbeid med Gjensidige

Medlemskap i Norsk Sau og Geit har nå mange både praktiske og økonomiske fordeler. Den siste tilveksten på dette området, er arbeidet med å få til trygge og økonomiske betingelser for medlemmene. Derfor har NSG startet arbeidet med å oppnå en eksklusiv avtale med Gjensidige. Dette kan komme til å bety store fordeler for medlemmer av NSG.

På vegne av styret vil jeg få takke ansatte og tillitsvalgte på alle plan som har lagt ned en stor og skapende innsats for NSG og småfeholderne i året som er gått.

Vi vil også få rette en stor takk til alle våre samarbeidspartnere for rikt og fruktbart resultat.

Odd E. Risan

NORSK SAU OG GEIT

ÅRSMELDING 2005

INNHold

Lederen har ordet	2
I STRATEGIPLAN FOR 2005 – 2006	5
II ORGANISASJONSARBEIDET	8
1. Landsmøtet	8
2. Representantskapsmøter	15
3. Lag og medlemstall	19
4. Arbeid i styret	21
5. Kommunikasjon	29
6. Organisert beitebruk	31
7. Prosjekt Beiterett	34
8. NSG Semin As	35
9. Team Semin	40
10. Dyrevelferd	42
11. Saueklippeskolen	42
12. Genressursutvalget for husdyr	44
13. Nordisk dyreartsgruppe for sau og geit	44
III Råd, nemnder og utvalg (RNU)	45
1. Avlsrådet og fagforum for sau	45
2. Avlsrådet og fagforum for geit	49

3. Utmarksrådet	53
4. Gjeterhundrådet.....	55
5. Ull- og klipperådet.....	57
6. Marknads- og utviklingsrådet.....	57
IV Sentraladministrasjonen	58
V Tillitsvalgte.....	60
VI Styrets melding 2005	66
VII Rekneskap 2005.....	67
VIII Andre opplysninger og statistikker.....	74
IX Annonser	81

I STRATEGIPLAN FOR 2005 – 2006

Hovudstrategi:

NSG skal i samsvar med § 1 i lovene arbeide for

- *eit rasjonelt og lønsamt saue- og geitehald,*
- *samarbeid i produksjon og omsetnad,*
- *større bruk av norske småfeprodukt,*
- *å fremje småfehaldet i samsvar med naturvilkår og marknadstilhøve.*

Visjon: «Norsk Sau og Geit – på lag med naturen»

Dette skal vi gjere gjennom å prioritere:

1. Økonomi og marknad

NSG har som overordna mål å skape ein økonomi for småfehaldet, minst på gjennomsnitt med dei andre produksjonane i landbruket.

Korleis:

- *Levere kvalitetssikra varer.*
- *Samarbeide med fagлага og ha offensiv kontakt med politiske og administrative miljø.*
- *Samarbeid med samvirke og andre som driv med foredling og omsetning, for å sikre best mogleg pris til bonden.*
- *Fremje og auke verdiskapinga av hovudproduksjonane.*
- *Småfenæringa skal ha betalt for den samfunnstjenesta den gjer med å pleie kulturlandskapet og hindre attgroing.*

2. Produksjonsvilkår

NSG skal arbeide for at naturen vert forvalta gjennom ein bærekraftig bruk der utmarka er viktigaste produksjons- og kulturfaktoren.

Korleis:

- *Trygge retten til bruk av utmarksareala på 1995-nivå i samarbeid med fagлага og andre.*
- *Arbeide for ein rovdyrpolitikk som gir trygge tilhøve for menneske og husdyr.*
- *Arbeide for god dyrevelferd og dyrehelse.*
- *Utvikle den faglige delen av beitebruken.*

3. Faglege utfordringar

NSG har som mål å utvikle og kvalitetssikre produkta gjennom avlsarbeid og krav til eigne produkt.

Korleis:

- Iverksette ny avlsorganisering og utvikle nye mål for avlsarbeidet.
- Utvikle avlsmetodar innanfor semin som styrkjer kvalitetsproduksjon og førebyggjer sjukdom.
- Etablere seminastasjon for geit og utvikle eigarinseminering på geit.
- Utvikle og auke tilslutninga til saue- og geitekontrollen.
- Auke tilslutninga og innrapporteringa til helsetjenestene for sau og geit.
- Halde vedlike og utvikle sosiale og faglege tilhøve i produsentmiljøa.

4. Eigen organisasjon

NSG må arbeide for full tilslutnad, utvikle seg gjennom klare mål og møte utfordringar i forkant.

Korleis:

- Skaffe ressursar til kollektive løysingar innanfor avl, semin og utmarksforvaltning
- Utvikle eigen organisasjon og skulere tillitsvalde.
- Kontinuerlig medlemsverving.

5. Politikarkontakt, alliansebygging

NSG har som mål å få politikarar og andre til å forstå verdien av eit sterkt småfehald.

Korleis:

- Klargjere samfunnsmessig nytte av sterkt småfehald.
- Prioritere alliansebygging.
- Ta heile organisasjonen i bruk.

6. Informasjon

NSG skal vere nyskapande og dagsaktuell i informasjons- og kommunikasjonsarbeidet.

Korleis:

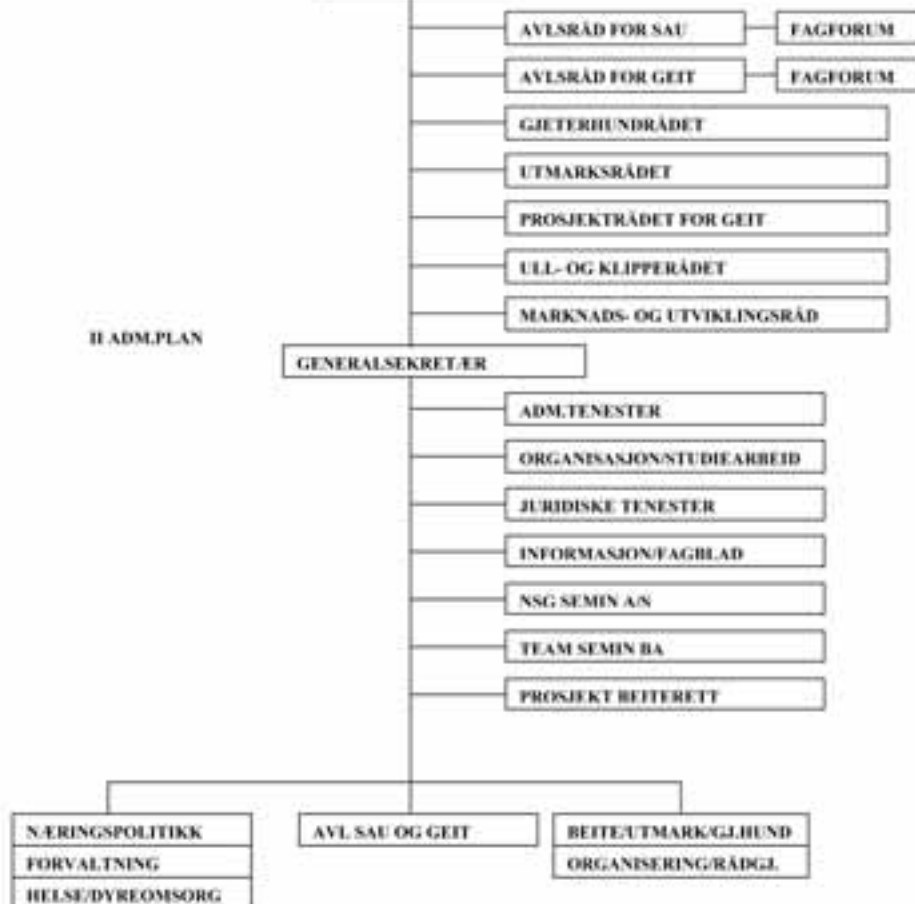
- Ta i bruk ein ny grafisk profil.
- Prioritere alliansebygging og framstå positivt overfor resten av samfunnet.
- Dagsaktuell oppdatering av tillitsapparatet.
- Bruke medlemsbladet som kontaktskapande og informerande organ til medlemmer og andre.

Organisasjons- og administrasjonsplan

I ORG.PLAN

II ADM.PLAN

II ORGANISASJONSARBEIDET

1. LANDSMØTET 17. og 18. MARS

Landsmøtet var denne gangen holdt på Hotell Alexandra i Loen, Sogn og Fjordane.

Fagseminar

Disse var tradisjonen tro holdt kvelden før selve landsmøtet startet og samlet mange entusiastiske tilhørere. På avlssiden var det laget til hovedemnene «Optimal bruk av værer» for sau og «Semingransking på geit». Fagmøtet for utmark tok blant annet for seg emnene «Økologiske effekter av sauebeiting i fjellet», «Radiobjeller som verktøy i beitenæringa», «Rovvilt og beitebruk» og «Blikk på rammer for beitenæringa».

Åpning

Ordfører i Stryn, Nils P. Støyva holdt åpningstale og presenterte Sogn og Fjordane og Stryn kommune i ord og bilder.

Sauebonde og spelemann Arne M. Sølvberg underholdt med fløyte- og felespill. Fylkesleder i Sogn og Fjordane, Ola Søgnesand presenterte landbruket i Sogn og Fjordane i tall og bilder.

Møteledere var ordfører Vivi Lindholm og varaordfører Leif Kristian Sundelin

Referenter var Lars Kveberg, Ragnhild G. Vikesland, Siv Heia Uldal, Inger Anne Boman, Ingunn Nævdal og Signe Dahl.

Diplom og avlssatuetter

Under festmiddagen første dagen delte Odd E. Risan ut NSG sitt æresdiplom til tidligere leder i NSG Eiliv Veseth for hans store engasjement for småfenæringen. Sissel Veseth fikk blomster og takk for at hun hadde gjort det mulig for Eiliv å engasjere seg slik.

Avlsstatuettene ble og utdelt av styreleder Odd E. Risan.

Statuetten for beste avkomsgranska vær i 2004 ble tildelt Harald Rødningen fra Nesbyen for væren 200126549 Braute. Rødningen hadde ikke mulighet for å komme på landsmøtet og statuetten ble derfor tatt i mot av fylkeslederen i Buskerud; Jon R. Grøstad.

Avlsstatuetten for beste avkomsgranska bukk i 2004 ble tildelt Heidi Hylland og Nils Ole Lien fra Vinje for bukken 2001240 Kvitfell. Som takk for statuetten framførte Heidi Hylland og Nils Ole Lien, med utsendingene fra Telemark som korister, en omskrevet versjon av Odd Nordstoga sin kjente «Kveldssong for deg og meg». Teksten var omskrevet fra «Grisen står og hyler..» til «Bukken stend å mekrar...og ville fylgje hit..».

Lederens tale

I sin tale til landsmøtet denne gangen la leder Odd E. Risan vekt på den nytten småfeholdet gjør for storsamfunnet, og hvor viktig det er for medlemmene å ha en slik organisasjon til å ta tak i de ulike interesseområdene.

Viktige momenter i talen var blant annet:

- Mulighetenes marked
- Reddet småfeforskriften
- Kamp mot urettferdig erstatning
- Kompensasjon for påført tap – et rettferdig krav
- Rovdyr er greit – men ikke hos meg
- Sau og Geit – kulturlandskapets grasklipper
- Større trykk i avlsarbeidet på sau
- Geitesemin på gang
- Økt beitetillegg – av hensyn til norsk reiseliv
- Finnes det et ideallam?
- Hvordan selge «Gamlelammet»?
- Sterkere fokus på markedssegmenter
- NSG som vaktbikkje
- Fortell suksesshistoriene
- Nytt navn (?) og logo
- Søk troverdige alliansepartnere
- Samle småfe-Norge til ett rike

Fra Landsmøtet 2005. Foto: Arne Flatebø

Revisjon av lovene

Vivi Lindholm ledet gjennomgangen av lovene. Hver paragraf ble håndtert i kronologisk rekkefølge. Til slutt ble det stemt over lovene under ett. Administrasjonen i NSG fikk fullmakt til å gjøre rettinger i språk m.m.

Det er viktig å gjøre det klart at lovene gjelder for hele organisasjonen, både NSG sentralt, i fylkeslagene og i lokallagene, og at disse erstatter alle tidligere lover.

Nytt navn på organisasjonen

Det ble enstemmig vedtatt at organisasjonen skal hete Norsk Sau og Geit.

Etter vedtaket ble ny logo vist fram.

Medlemskap i Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Odd E. Risan la fram saken og fortalte at NSG allerede i 2000 fikk tilbud om å være med i Bondelagets representantskap. Saken vakte stort engasjement i laget, men NSG takket nei, fordi Småbrukarlaget ikke kunne gi et tilsvarende tilbud. Tilbudet fra Bondelaget står fortsatt ved lag. Småbrukarlaget har nå utvidet sitt representantskap og det er aktuelt for NSG å bli medlem med talerett (uten stemmerett).

Det ble enstemmig vedtatt at NSG skal søke om medlemskap i representantskapene i Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Medlemskap i Norsk Landbrukssamvirke

Norsk Landbrukssamvirke hadde kommet med tilbud om medlemskap og signalisert at det kunne være mulig med en kontingentsats på 0,5 % av budsjett for organisasjoner med lav omsetning (tidligere har minimumssatsen vært 1 %).

Det ble enstemmig vedtatt at NSG skal søke om medlemskap i Norsk Landbrukssamvirke.

Ny organisering av avlsarbeidet i NSG

Bjørn Høyland orienterte om en ny organisering av avlsarbeidet på sau. Han poengterte at semin gir store muligheter for avlsframgang, men at det krever en styrt bruk av værene over hele landet. Lars Erik Wallin orienterte om den nye organiseringen av avlsarbeidet på geit. Bjørn Høyland orienterte også om den nye administrative modellen, for Lars Erik Wallin gikk gjennom økonomi og tidsplan. Ny organisasjonsmodell for avlsarbeidet i NSG ble enstemmig vedtatt, med mindre justering av tekst slik at den samsvarer med lovene.

Strategi 2005 – 2006

Strategiplan for 2005 – 2006 ble enstemmig vedtatt med følgende endring i punkt 1 siste strekpunkt: «Småfenæringa skal ha betalt for den samfunnstjenesta den gjer med å pleie kulturlandskapet og hindre attgroing.»

Kommunikasjonsstrategi i NSG

I forbindelse med framlegging av strategiplanen la medie- og kommunikasjonsråd-

giver Ole G. Hertenberg fram tanker rundt en egen kommunikasjonsstrategi i NSG. Han poengterte at det vanligvis er lettere å nå fram med sine synspunkter dersom en har en tilbydende strategi, og ikke en «rambukk»-krevende strategi. Vi trenger en kommunikasjonsplan for å kunne bygge et godt omdømme og påvirke holdninger. I resultat ser en ofte at holdninger styrer handlinger, og da kan vi på lang sikt oppnå politiske og markedsmessige mål.

Vi ønsker å endre manges oppfatning av NSG:

Fra lite endrings- og omstillingsvilje til mer endringsorientert enn omdømmet tilsier.

Fra lite markedsorientert til mer markedsorientert enn omdømmet tilsier.

Fra uforutsigbar til å stole på.

Fra et tungt og vanskelig navn til kort og logisk navn.

Gammeldags grafisk profil til ny moderne grafisk profil.

De tidligere kronargumentene matvaresikkerhet og matvaretrygghet er ikke lenger noen selvfølge. Tidsånden i dag ønsker fleksibilitet, endringsorientering, omstilling, eksperimentering og internasjonalisering/globalisering. Vi må vise fram eksempler på dette, trekke fram «bondekremmere», suksesshistorier, kulturlandskap og turisme.

Sist, men ikke minst: En kommunikasjonsstrategi kan bare lykkes hvis hele organisasjonen arbeider sammen. Det er ikke nok at sentraladministrasjonen arbeider med saken, det er like viktig med initiativ på lokal- og fylkesplan.

Valg

Styremedlem Åge Lohn hadde meldt fra om at han ikke ønsket gjenvalg. For sin årelange innsats i styret ble Åge Lohn behørig takket og fikk diplom, blomster og en originaltegning av den anerkjente Sogn og Fjordane-kunstneren Kristi Ylvisaker.

Ingrid Arneng fra Valdres i Oppland ble valgt inn som nytt styremedlem.

Odd E. Risan ble gjenvalgt som leder og Erik Fløystad ble valgt som nestleder.

John Olav Viggen fra Rennebu i Sør-Trøndelag ble valgt til varaordfører i representantskapet.

Ny direktevalgt geitrepresentant til representantskapet ble Ingunn Bakka fra Rogaland.

Jostein Seldal fra Rogaland ble valgt til leder i valgnemnda.

Markedssituasjonen for lammekjøtt – tanker framover

Harald Mork, styreleder i Gilde Norsk Kjøtt innledet. Han trakk fram følgende momenter:

Det er viktig å produsere mat forbrukerne vil kjøpe. Det er en «folkevandring» fra idealistisk-tradisjonell mat til materialistisk-moderne.

Andelen ferdigmat øker, importvernet på foredlet vare er svakt sammenliknet med vernet på råvarer.

Gildes ulike produkter, fordelt på ferskvare (sesong), frossen, grill og Norsk Gourmet Lam. «Gildelaget» der Gilde vil ha hånd om hele verdiskapingskjeden fra produsent til butikk.

Konsum av sau-/lammekjøtt. Regionale forskjeller, kg pr person har vært tilnærmet konstant siste 25 år. Samtidig har totalt kjøttkonsum pr person økt slik at relativt sett har markedsandelen gått ned.

Markedssesongen starter når skolen begynner i august. Det er en utfordring å skaffe nok kjøtt til å dekke etterspørselen. Samtidig er det et reguleringslager med kjøtt som burde reduseres.

Begrunnelsen for 23 kg grense på lam er å bedre markedsbalansen, stimulere til tidlig leveranse og markedstilpasning av produksjonen.

*Styreleder i Gilde Norsk Kjøtt, Harald Mork, innledet om markedssituasjonen for lammekjøtt.
Foto: Arne Flatebø*

Uttalelser fra landsmøtet

For å spare tid ble forslag til uttalelser fra landsmøtet lagt fram av Erik Fløystad mens valget pågikk. En redaksjonskomité bestående av Fløystad, Sigmund Skjæveland og Kristin Bakke Lajord, oppnevnt på representantskapsmøtet hadde forfattet og revidert forslag til uttalelser.

Landsmøtet vedtok tre uttalelser.

Uttale fra Norsk Sau og Geit sitt landsmøte 2005

Sauebønder krever "lavtlønnstillegg"

Inntektsnivået blant sauebønder er ekstremt lavt. I følge landbrukets måleinstrument, referansebrukene, er inntektsnivået bare rundt kr 100 000,- pr. årsverk. Dette er under landets offisielle "fattigdomsgrense".

Landsmøte i Norsk Sau- og Geitalag krever at årets jordbruksoppgjør får en "lavtlønnsprofil" der sauen tilgodeses spesielt.

Norsk Sau- og Geitalag er lei av fagre ord om sauens betydning for kulturlandskap, ei velstelt landsbygd og velpleide fjell og dalsider. Norges satsing på turisme og reiseliv er avhengig av et fortsatt sterkt innslag av beitende dyr. Landsmøtet krever derfor en betydelig økning i satsene til beitende dyr. I tillegg kreves et eget "lavtlønnstillegg" i sauenæringa, som et signal om at landet vil satse på et aktivt sauehold.

Framtida for Norge som turistnasjon er avhengig av at nye generasjoner vil satse på sau. Framtidens sauebønder krever økonomi for å satse. Årets jordbruksoppgjør må gi sauebøndene et nødvendig løff.

Sendes til:

LMD, NB, NBS, Partienes stortingsgrupper og Media

Uttale fra Norsk Sau og Geit sitt landsmøte 2005

Kjekkjøtt – en uutnyttet ressurs

Det fokuseres ofte negativt på at nyfødte kje avlives i stedet for å bli benyttet som menneskemat. Dene finner landsmøtet i NSG beklagelig. Økonomiske beregninger viser at kjøttproduksjon på kje knapt nok går i balanse. Dersom storsamfunnet ønsker denne produksjonen, må de økonomiske forholdene legges bedre til rette. Geiteholderne vil gjerne føre fram denne "ressursen" dersom det er regningsvarende.

Sendes til:

Gilde Norsk Kjøtt, KLF, LMD og Media

Uttale fra Norsk Sau og Geit sitt landsmøte 2005

Erstatning for tap av beitedyr forårsaket av freda rovvilt.

Da Stortinget i mai 2004, behandlet St.meld.nr. 15, ble det vedtatt at erstatningsordningen i forhold til tap av bufe fortsatt skal ligge i Miljøverndepartementet. Stortinget ba Regjeringen komme tilbake med endringer og utvidelse av Regjeringens forelåtte ordning, som tar hensyn til at det fortsatt er behov for skjønnsmessige erstatningsutbetalinger, basert på at nye tap er vanskelig å dokumentere. Dette til tross for iverksettelse av forebyggende tiltak.

Miljøverndepartementet har nå imidlertid kommet med:
"Utkast til forskrift om rovviltstatning for husdyr og tamrein".

I dette forslaget legges det opp til at framtidig rovviltstatning skal bestå av tre hovedelementer:

1. Forhåndsutbetalt risikoerstatning
2. Erstatning for dokumentert rovviltskade
3. Erstatning for udokumentert rovviltskade

NSG vil senere komme med en fyldig uttalelse ang. forskriftsforslaget, men Landsmøtet vil uttale følgende:

- Erstatning for skade som freda rovvilt påfører bufe skal dekke alle konkrete skadetilfeller fullt ut, både direkte skade og følgekostnader, også udokumenterte.
- Retten til erstatning må ikke knyttes opp til retten til produksjonsstøtte.
- Stortinget understreket betydningen av eiendomsretten, herunder beiteretten, som grunnleggende prinsipper. Dette må erstatningen bygges på. Slipp og innsanking av sau fra utmarksbeite skal tilpasses lokal rettighetsutnyttelse, beitekvalitet samt værforhold, og ikke rovviltssituasjonen.
- Rett til erstatning må gjelde HELE ÅRET, og ikke bare for perioden 1. mai til 1. november.
- Det finnes ingen overordnet fasit på hvilke forebyggende tiltak som virker. Derfor kan det ikke være et vilkår for erstatning for udokumentert rovviltskade at driftsberbeten må ha gjennomført forebyggende tiltak med såkalt "dokumentert skadereduserende effekt".
- Det må ikke pålegge beitebrukeren ansvar for å dokumentere den tapreduserende effekten av forebyggende tiltak.
- Erstatningsordningen må ikke byråkratiseres ytterligere, slik departementet foreslår. Vi krever reell erstatning for reelle tap.

Kontaktperson: Odd E. Risan, tlf. 92019202

Sendes til:
LMD, MD, NB, NBS, Partienes stortingsgruppe, Rovviltutvalg og Media

2. Representantskapsmøter

I. Representantskapsmøte 16. mars

Dette representantskapsmøtet ble avholdt på Hotell Alexandra i Loen og var i sin helhet viet forberedelser og saksbehandling til Landsmøtet.

Økonomien i fylkes- og lokallagene ble spesielt belyst i møtet. Den økonomiske situasjonen er høyst variabel de ulike lagene imellom. I enkelte fylker er det ikke økonomi i lagsapparatet til å få med lokallagene på årsmøter og samlinger i regi av fylkeslaget.

Representantskapet vedtok å anmode styret om å oppnevne en arbeidsgruppe som skulle utrede denne situasjonen og foreslå tiltak til neste representantskapsmøte.

II. Representantskapsmøte 19. – 21. oktober

Høstens representantskapsmøte ble benyttet til å gå nærmere inn på vedtak fra landsmøtene og fordypning i/drøfting av aktuelle problemstillinger/utfordringer for næringa.

Denne gangen var møtet lagt til Kielferga MS Kronprins Harald.

Aktuelt nytt ang. WTO:

Generalsekretær Jostein Lindland fra Nei til EU ga representantskapet en fyldig og grei orientering om bakgrunn og status for WTO-forhandlingene.

Marked og muligheter:

Hans Thorn Wittussen, markedssjef i Gilde Norsk Kjøtt, redegjorde for situasjonen på lammekjøttmarkedet. Hans konklusjon var at det ser atskillig mye lysere ut enn på tilsvarende tidspunkt i 2004 på grunn av en langt mer behagelig lagersituasjon.

Ivar G. Slettemoen, profilert sauebonde fra Hol i Hallingdal og leder i verdikjede-utvalg-sau i Gilde Norsk Kjøtt, pekte på interessante markedsmuligheter for lammekjøtt framover. Han viste til det paradokset at svært mange europeiske land (generelt lavere jordbrukspriser til tross) betaler bonden mer for lammekjøtt enn en gjør i Norge. I følge Slettemoen er Belgia, Spania, Frankrike, Nederland og Østerrike alle i denne kategorien.

Sauebonden fra Hol argumenterte på dette grunnlaget med at det burde være mulig å hente ut høyere priser også i det norske markedet. Dette resonnementet ble underbygget ved å se på prisforholdet mellom lammekjøtt og svinekjøtt (råvarepris) i Europa. Det viser seg i følge Slettemoen at lammekjøttet i Norge koster ca. 1,5 ganger svinekjøttpris, mens det i gjennomsnitt i EU ligger på nærmere 3 ganger svinekjøttprisen.

Slettemoen understreket igjen at den viktigste utfordringen for å få opp prisen på lammekjøtt er å forlenge slaktesesongen og kombinere dette med langtidslagring. På denne måten vil en i praksis kunne tilby ferskt lammekjøtt hele året. I dag slaktes som kjent 75-80% av lammene i løpet av vel én måneds tid. Han viste i denne sammen-

Hans Thorn Wittussen, markedssjef i Gilde Norsk Kjøtt. Foto: Lars Erik Wallin

heng til England, der utbetalingspris til bonde varierer svært mye gjennom året - fra 26 kr/kg i høysesongen til 40 kr/kg i andre deler av året.

På Gildes anlegg på Gol, der en allerede har gjennomført disse tiltakene, opererer man med en økt inntjening tilsvarende kr 6/kg.

Avl:

Den nytilsatte avlssjefen, Thor Blichfeldt, presenterte seg selv for representantskapet og luftet aktuelle tanker om tilslutningen til Sauekontrollen, om nyorganisering av avl på geit (nyorganisering og eierinseminasjon våren 2006) og på sau (nytt indeksprogram våren 2006 og seminaksjon).

NSGs kommunikasjonsstrategi i praksis:

- MMI-undersøkelser har vist at landbrukets omdømme ikke er bra. Liten endrings- og omstillingsevne, rovdyrfiendtlig og lite markedsorientert er noe av omtalen som landbruket og småfenæringen sliter med.

- Hvordan kan bøndene selv endre på disse holdningene? Hvorfor ikke fremme saker som viser at småfæneringen spiller på lag med naturen, er nyskapende, markedsrettet og dynamisk samt vedlikeholder kulturlandskapet og foredler naturressurser som ingen andre dyreslag kan utnytte?

Dette var utfordringen fra kommunikasjonsrådgiver Ole G. Hertenberg til representantskapets medlemmer.

Det er ikke et mål i seg selv å komme i media, men det er et virkemiddel for å kommunisere med omverdenen og bygge et godt omdømme, påpekte Hertenberg. I den forbindelse er det viktig å sette seg inn i hvordan journalister tenker. Hvilke saker er det som gir spalteplass og som kan sette næringa i et positivt lys? Hertenberg viste flere eksempler på «vintersaker» som i den seinere tid har vært i media. I bladet «Økonomisk rapport» stod det i julinummeret om den vågale bondetypen som nå ploger seg frem i forretningslivet. Bønder som utvikler nisjeprodukter, gir blaffen i alt pratet om dystre utsikter og tør å satse. Dagens Næringsliv skrev om sauene på beitet som blir overvåket ved bruk av Internett. Omtrent på samme tid skrev Stavanger Aftenblad om geiteentreprenøren som leier ut geiter til nedbeiting av kratt. Slike saker bidrar til å avkrefte myten om den umoderne bonden som ikke har evne til omstilling og nytenking, mente Hertenberg.

Han utfordret forsamlingen til å komme med eksempler på aktuelle saker som kan profilere småfæneringen på en god måte. Etter en kort diskusjon i «summegrupper» ble det fremlagt mange kreative og konkrete forslag, som for eksempel: «Ny sauerase kan gi ferskt lam hele året» og «Bønder satser på samdrift for å effektivisere» ...

Hertenberg ga også tips om hvordan en skal forholde seg til pressen:

Før du tar kontakt med avisen eller distriktsradioen må du tenke gjennom om du virkelig har en sak og i tilfelle hvordan den skal vinkles og presenteres. Skriv ned stikkord på et papir eller lag en pressemelding. Prøv og tenk som en journalist; det viktigste først! Ring deretter redaksjonen, gjerne en du kjenner, og send noe skriftlig om saken. Det er greit med påminnelse, men unngå å mase. Da kan det bli vanskelig neste gang, var Hertenberg sine råd.

Dersom du skal intervjues, så sørg for at du får tid til å forberede deg. Hent inn relevant bakgrunnsinformasjon, statistikker etc. Bestem deg på forhånd for hva som skal være hovedbudskapet. Hvilket inntrykk skal leseren/lytteren sitte igjen med? Under intervjuet er det viktig å komme med korte og tydelige buskap. Ikke bruk for mye tall og vær engasjert samt bevisst på hvem du snakker til. Tenk at du snakker til fru Hansen i byggefeltet som har liten peiling på lammekjøtt, landbruk eller matvareindustri. Unngå forkortelser og kompliserte faguttrykk, tipset Hertenberg. Han hadde også en rekke tips i forhold til hva journalister liker og ikke liker, hvordan en pressemelding skal se ut og taktikk i forhold til radio- og TV-debatter.

Som «hjemmelekk» fikk fylkeslederne i oppdrag å engasjere lokal- og fylkeslaget til å finne fem «vintersaker» som kan nå frem i media.

Økonomien i fylkes- og lokallagene:

På anmodning fra representantskapet i mars oppnevnte styret i mai en arbeidsgruppe bestående av Ove Ommundsen fra styret og fylkeslederne Ragnhild Johansen fra Nordland og Gunnbjørn Trøan fra Hedmark, som skulle se på mulige tiltak.

Etter en omfattende innsamling av opplysninger fra fylkene, med opplysninger både fra fylkeslagene selv og lokallagene, viste det seg at økonomien er svært variabel de ulike lagene imellom.

Arbeidsgruppa la fram en innstilling for representantskapsmøtet som både gikk på at det må avsettes midler til direkte støtte og arbeides videre med opplæring/styrking av lagsapparatet.

Driften av lagsapparatet:

I dag har Norsk Sau og Geit en uensartet struktur når det gjelder drift av fylkeslaget. Mange fylker har godt fungerende sekretærer i deltidsstillinger. I enkelte områder stiller Gilde Norsk Kjøtt velvillig opp. Andre fylker ikke har råd til sekretariat i det hele tatt.

Det er liten tvil om at et godt fungerende sekretariat er et aktivum for enhver organisasjon. Oppgavene kan lett bli for store og for mange til at tillitsvalgte kan rekke å håndtere alle på en god måte – i tillegg til å være bonde.

Representantskapet ga derfor styret i oppdrag å utrede en mer helhetlig sekretariatsfunksjon for fylkeslagene og se på ulike alternative løsninger, inkludert finansieringsmodeller.

Vervekampanjen fortsetter:

Konstituert generalsekretær Lars Erik Wallin gikk gjennom resultatet av årets vervekampanje.

Med et 50-talls nye medlemmer ga ikke denne den helt store uttellingen.

Det er derfor et desto større behov for å satse for fullt på dette også i 2006, og da må vi forankre dette bedre i lagsapparatet.

Hordaland og Rogaland sto for 65% av vervingen i 2005. Én mann, Harald Sleveland fra Egersund, sto alene for å verve 13 nye medlemmer. Og vant med det suverent premien for beste verver. Mens det i hele 9 fylker ikke ble vervet et eneste nytt medlem!

Egentlig er det en skam, kommenterte superververen Harald Sleveland fra Egersund i sitt innlegg til representantskapet. Han var invitert med for å gi organisasjonen voksenopplæring i medlemsverving.

Her må det være en del folk som rett og slett ikke har gjort jobben sin, konkluderte han og siktet direkte til lokallagsledere og fylkesledere. Det er lederen som må sørge for at det skjer noe på dette området. Min erfaring er at det rett og slett er en hel del folk som ikke er spurt. Blir de spurt blir svært mange medlemmer, mente Sleveland.

Harald Slevelands beste vervetips er:

1. Møt folk ansikt til ansikt.

Det er lettere å si nei over telefon.

2. Vær aktiv og spør.

Nye medlemmer kommer ikke løpende. Det er du som må oppsøke dem.

3. Bruk dine beste salgsargumenter.

Medlemsbladet «Sau og Geit», fellesskapets innsats mot flere rovdyr, sosiale tilbud lokalt; bruk det argumentet som fungerer best i ditt lokalmiljø.

4. Faglige aktiviteter.

Lokallaget bør kunne tilby mer enn et kjedelig årsmøte.

5. Prioritéér det sosiale.

Også bønder behøver mer enn fag. Sørg for å legge inn sosiale elementer i faglige sammenhenger. Tilby gjerne rene sosiale arrangementer.

3. Lag og medlemstall

Medlemstallet i 2005 har, som de siste årene, gått gradvis nedover i de fleste fylkeslaga. I 2005 hadde NSG 13.532 medlemmer fordelt på 18 fylkeslag og 399 betalende lokallag. I tillegg kommer 432 direktmedlemmer og abonnenter, dvs. totalt 13.964 medlemmer/ abonnenter.

Medlemskontingenten og fordelingen av den for 2005 var slik:

	Hovedmedlem f.o.m. 51 dyr	Hovedmedlem t.o.m. 50 dyr	Husstands- medlem	Æres- medlem
- lokallag	kr 55	kr 55	kr 95	
- fylkeslag	” 140	” 140	” 40	
- landslag	” 605	” 355	” 65	kr 200
Sum	kr 800	kr 550	kr 200	kr 200

Lags- og medlemstall 2003, 2004 og 2005 (basert på innbetalt kontingent)

Fylke	Leder ved årsskiftet 04/05	Lagstall			Medlemmer			Av dette husst.medl.
		2003	2004	2005	2003	2004	2005	
Østfold	Jan Herland	2	2	2	97	96	85	25
Akershus	Johan Persbråten	8	8	8	212	199	180	16
Hedmark	Gunnbjørn Trøan	21	21	21	947	911	877	133
Oppland	Kristin Bakke Lajord	33	33	33	1621	1468	1387	126
Buskerud	Jon Roar Grøstads	19	19	19	767	695	679	68
Vestfold	Sølve Søyland	2	2	1	74	72	65	3
Telemark	Gunnar Haugo	17	17	16	453	403	383	39
Aust-Agder	Erling Brekkemoen	12	12	12	250	234	212	12
Vest-Agder	Sven Haughom	11	10	10	410	369	355	19
Rogaland	Sigmund Skjæveland	32	32	32	2327	2143	2048	183
Hordaland	Ove Holmås	37	36	36	1928	1848	1729	149
Sogn og Fjordane	Ola Søgnesand	55	54	51	1771	1623	1501	69
Møre og Romsdal	Magnus Skjerdal	39	38	37	1201	1101	1024	101
Sør-Trøndelag	Olav Edvin Heggvold	23	22	22	952	902	863	200
Nord-Trøndelag	Bernt Ove Opheim	27	28	28	696	638	604	134
Nordland	Ragnhild Johansen	36	36	35	930	865	826	101
Troms	Frank Valø	26	24	24	693	611	578	73
Finmark	Roy Mikkola	12	12	12	164	146	136	32
Direkte medlemmer og abonnenter					508	418	432	
SUM		412	406	399	16001	14742	13964	

Topp beiteforhold ved Mjøsa. Foto: Lars Erik Wallin

4. Arbeid i styret

Sentrale saker gjennom året

Styret i NSG hadde 11 møter i 2005. Av disse var 5 telefonmøter. 4 av styremøtene ble avholdt på lagskontoret i Parkveien 71 i Oslo. Videre ble ett avholdt i forbindelse med landsmøtet i Loen, og ett ble lagt til Røros i forbindelse med Geitedagene 2005. Styret har til sammen behandlet 128 saker.

Orientering om noen av de viktigste sakene:

I. Jordbruksforhandlingene 2005 – Økonomien i næringa

Naturlig nok er dette den viktigste saken styret arbeider med, da resultatet av forhandlingene legger premissene for næringas rammevilkår. Småfæneringa ligger på bunnen i inntektsutviklingen, og det var håp om at det i 2005 skulle være denne næringas tur. Betaling for samfunnstjenesten ved å holde utmarka og kulturlandskapet i hevd var et hovedkrav i 2005. Det viste seg imidlertid at sauenæringa heller ikke dette året fikk uttelling.

NSGs innspill til Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Landbruks- og matdepartementet er gjengitt i det følgende:

Til
Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Det Kongelige Landbruks- og Matdepartement

Oslo, 14. mars 2005

Vår ref.: 3.01/4.03/4.04

Saksbehandler:
Lars Erik Wallin, tlf. 23 00 47 00
E-post: lars.erik.wallin@lmg.no

Uttalelse fra Norsk Sau- og Geitnæring foran jordbruksforhandlingene 2005:

VI VIL HA BETALT FOR JOBBEN VÅR.

Småfôrneringa representerer om lag hver 3. norske bonde og er en sentral gruppe for å oppfylle de mange oppgaver som er nedfelt i gjeldende landbrukspolitikk.

Vi føler det er bred aksept i samfunnet for at de varer og tjenester vi leverer på inn- og utmark innen kultur og tradisjoner er sentral for den norske identitet. Dette bidrar til at Norge er et av verdens beste land og bo i, og et av de sterkeste kortene for ei voksende reiselivsnaering. Dette kan selvsagt utvikles ved videreutvikling av nisjeproduksjoner og lokal foredling. MEN uten bedring i økonomien faller bunnen ut av denne muligheten.

Småfôr er helt avgjørende for beitebruken og dermed for å holde landet i bevd fra sør til nord. Tiltak for å sikre beiteretten både juridisk og økonomisk er derfor avgjørende for framtida til småfôrholdet.

Årets jordbruksoppgjør må ha fokus på økonomien i landbruket, som er skremmende lav. Dette gjør at bønder blir dobbeltarbeidere for å få en anstendig økonomi. For rekrutteringa til landbruket er dette alvorlig. Med henvisning til referansebrukene framgår det med all tydelighet at bruk med sau utgjør den absolutte bunnen. Dette må det gjøres noe med. **DET ER BEHOV FOR ET LAVTLØNNSTILLEGG FOR SAUEBRUK.**

Generelt vil vi gi uttrykk for vår frustrasjon over de siste års jordbruksforhandlinger. Det hele har mer karakter av utpressing enn av forhandlinger. Statens skambud på grunnlag av jordbrukets krav, med signal om at det er noe mer å hente dersom det blir en avtale og bare, bare da er uverdig for så vel avtaleinstituttet som hele landbruket.

Hovedkrav:

- Beitegodtgjørelse i utmark både for sau og geit økes med kr. 150,- pr. dyr.
- Driftstillegg for sau innføres med inntil kr. 37500,- pr årsvolk.
- Satsen for ull økes med kr 2,- pr kg.
- Målpris på geitmelk må økes med kr. 0,20 pr liter.
- Annetgeit og sau må ses på som to ulike dyreslag innen besetningen, der begge i tilskottssammenheng starter på 0.
- Økonomiske virkemidler som gjør det mulig å utnytte kjevkjøttet som en ressurs.

Nytt siste år

Kovvilsmeldinga representerer utfordringer, blant annet i forhold til gjennomføring av Stortingets vedtak. Vi mener kompensasjon for skadevirkninger ikke skal inn under jordbruksavtalen, men belastes Miljødepartementets budsjett. Dette har MD bekreftet i skriv av 3. mars 2005.

Nye bidragskrav for småfe stiller nye krav til nærings, noe vi mener må kompenseres i årets oppgjør.

Regionale miljøprogram representerer utfordringer i forhold til sentrale elementer i organisert beitebruk, støvdrift og beiting i utmark. Utfordringen ligger i områder der beite og dyr ligger i forskjellige fylker og der det er aktuelt å etablere nye beiter basert på utenbygds dyr. Det er viktig med gode rammer på dette området.

Fetermerkeordfått nye veterinærulstrikker. Konsekvensene for nærings er et dyrt og dårligere tilbud som enten må kompenseres direkte eller gjennom økt adgang til egenmedisinering.

Nye transportforskrifter innebærer økt byråkrati og godkjenningssystem for egentransport. Slikt bidrar heller ikke til bedring i økonomien.

Endringene i beskatningsreglene for våningsbus vil for de fleste gårdsbruk slå negativt ut. Totalt sett er det mange endringer som bidrar til økte utgifter.

Markedsvurdering

For lam blir ikke avtaleprisen tatt ut. Totalt er summen av norsk produksjon og import for lam noe høyere enn totalsalget. Vi mener det må settes et ramme for hvor stor import av lammekjøtt landbruket skal ta ansvaret for.

Hva angår geitemelk er markedsbalansen tilfredsstillende, med rom for noe mer lokal egenproduksjon i form av ost. Det må imidlertid nevnes at med bare drøyt 500 geitemelkprodusenter er vi nede på et kritisk nivå hva angår så vel miljø som industriell produksjon. I tillegg er det mange som gjerne vil ha større produksjonsvolumer. Midler til oppfølging av handlingsprogram for geit er derfor viktig og nødvendig.

Siste års fokus på kjøkkjøttavbving av geitekillinger avstedkom en del politiske uttalelser som bør avklares gjennom jordbruksforhandlingene. I dag er det ikke økonomi i å fore opp kje i Sør-Norge ved omsetning via slakteri dersom en skal beregne verdi av fôr og arbeid. Under nordnorske forhold ser det ut til å kunne bli noe igjen for innsatsen, forutsatt at det føres med overskuddsmelk og at en treffer blink med klasse og vekt. Noen særlig butikk blir det heller ikke da. Økonomien må bedres dersom det er et politisk krav at kjøene skal framføres til slakt.

Når det gjelder de samfunnsjenester som både sau og geit leverer er det langt fra markedsdekning. Over hele landet bør det helst bli langt flere beitedyr. Mange bruk med småfe er små, ofte også marginale verdnet som maskinjordbruk. Forsvinner derfor beitedyra vil trolig også en del av jordbruksarealet gå igjen.

Ut i fra markeds situasjonen er det derfor nødvendig at inntektsbveingen i det all vesentlige må tas ut gjennom økte godtgjøvelser for utførte samfunnsjenester.

Virkemiddelbruken

Norsk Sau- og Geitavslag mener virkemidlene må ha en profil som styrker solidaritet og fellesløsninger med struktur og geografiske hensyn. Forenklinger må ikke bli ovenordna de politiske mål som ligger til grunn for de ulike ordninger.

Vi har allerede påpekt at økonomien er svak i sauavrettinga, jfr. Referansbruka. Spesielt kommer det minste sauebruket dårlig ut. Dette forteller oss at en ikke kan vasse ut strukturprofilen eller distriktprofilen.

Kanaliseringspolitikken med korn i de sentrale jordbruksområder har vært en bærebjelke i norsk landbrukspolitikk. Siste år registrerer vi overproduksjon av korn. Vi registrerer samtidig at korn ikke har noen strukturprofil i arealtilskuddet slik vi kjennes fra gras. Vi tror det er riktig å likebehandle korn- og grasarealer på dette området.

Med underdekning av storfekjøtt og markedsdekning/overskudd av lam bør en prøve å vri forbruket mer mot lam fordi det er mer robust i forhold til WTO og verdensmarkedet.

Utmarkbetegodtgjørelsen må økes vesentlig for småfe med kr 150,- pr. dyr. Driftstilskudd for sau mener vi må innføres som et løstønstilskudd på linje med det som ble etablert for ammekoa. Samme totalramme og gradering er naturlig å anvende.

Kornkraftfor blir et sentralt element i årets jordbruksforhandlinger skal vi tro signaler fra Statens side om reduserte kompriser. Vi vil peke på at om dette blir en realitet, kommer det i liten grad til å slå positivt ut i saueholdet. Dette underbygger ytterligere behovet for at økonomien for sau må løses via bevilgninger.

Velferdsordningene, avløserordnings og pensjon.

Norsk Sau- og Geitslag mener det er viktig at velferdsordningene utvides i ramme og innhold på linje med det samfunnet ellers tar som en selvfølge. Avløserlagene må sikres rammebetingelser som gjør dem i stand til å være koordinatør for avløser, sikre landbruksvikar tjenester og profesjonalisere arbeidsgiversiden. Både brukeren og samfunnet sparer dessuten mye på at man gjennom avløserlaget kan ordne papirarbeid, skatter og avgifter via.

Tidligpensjon for landbruket er en god ordning som bidrar til nyke generasjonsskifter. Slik systemet er nå gir lønnsinntekter de siste 5 år for fylte 62 år avskorting i pensjonen. Dette mener vi blir feil når det gjelder tillitsvår i landbruket.

Investeringsvirkemidler.

Uå fra økonomien i landbruket er det viktig med gunstige investeringsvirkemidler. Verdiskaping via nøtter er spennende og bidrar til nyskaping. Vi kommer likevel ikke utenom at det tradisjonelle landbruket er ryggraden. Vi mener det må være mulighet for gunstige finansieringsordninger også for de som satser småskala. Spesielt gjelder dette for småfe der stordrift i mange områder nærmest er en umulighet. Stordrift/ samedrift som det nå studeres sterkt til, vil kreve sterke strukturvirkemidler dersom vi fortsatt skal innfri målene i gjeldende landbrukspolitikk.

En må forutsette at kravene i nye holdforskrifter blir tatt høyde for i rammer og regelverk for finansieringsordningene.

Vi har tidligere ivret for en spareordning på linje med BSU (boligsparing for ungdom) for landbruksungdom. En skattefri sparing som kun kan benyttes til kjøp av et gårdsbruk eller investering i landbruksvirksomhet.

Konkrete innspill på geit

- Målpris på geitemelk må økes med kr. 0,20 pr liter.
- Dyretillegg:
 - Regne med drektige geiter pr. 1. januar. Dokumentasjon gjennom Geitekontrollen. Dette betyr mye også i grunnlaget for avløserrefusjon.
 - Ammegeit og sau bør ikke regnes som et dyreslag, men beholde den strukturelle profill som gjelder øvrige dyreslag.
- Kjøkkjøtt må få ekstra midler dersom samfunnet krever at de skal framføres.
- Bettegodtgjørelse i utmark økes med kr. 150,- pr. dyr.
- Prosjekt "Friskere geiter" har vært vellykket, men må fortsatt sikres midler for å kunne gjennomføres.
- Semin. Satsing på semin er nødvendig for å opprettholde et godt avløpsnett og god helse på geit, men ut i fra populasjonens størrelse er det nødvendig med midler over jordbruksavtalen for å gjøre dette mulig.
- Midler til brattlente bruk og seter tillegg er det viktig at blir fulgt opp gjennom de regionale miljøprogrammene.

Konkrete innspill på sau

- Målprisen bør ikke økes utover det som kan tas ut i markedet.
- Nødvendig med midler til forbrukerinformasjon, markedsføring og produktutvikling i både løn og stor skala.
- Driftstillegg. Det innføres et lønntilskudd på linje med det som er for ammeku pr i dag, med innstil kr. 37500,- pr årverk.
- Lammetilskuddet har nå gått seg til, men bør utbetales via slakteoppgjøret.
- Dyretillegg:
 - Mener det fortsatt er nødvendig å øke produksjonstillegget. Trenger fortsatt strukturtillegg, men vil anbefale like tillegg i alle grupper.
 - Viser ellers til at det etter dagens regelverk ikke ga tilskudd til 1. gangs fødsle. Dette er kompensert i tilskuddet for de øvrige, men er ikke kompensert i avlserrefusjonen.
- Utmærks-/beitetillegget. Dette bør økes med kr 150,- pr. dyr.
- Ull: For å holde fokus på at ulla har en verdi, mener vi at satsete kan økes med kr 2,- pr kg.
- Semin/avlarbeid: Det har vært arbeidet mye med saueavl de senere årene. For å få innarbeidet semin som et sentralt element i saueavl er et fortsatt avhengig av støtte/veiledning over jordbruksveien.

Oppsummering

Norsk Saa- og geitelslag ser med bekymring på utviklingen i økonomien for småfôringsna. Økonomiske rammevilkår må gjenspeile de tjenester næringa utfører for storsamfunnet.

Med hilsen
Norsk Saa- og geitelslag

Odd E. Risan - - -
Leder

Lars Erik Wallin
Konstituert generalsekretær

II. Verving av nye medlemmer

Den storstilte vervekampanjen som ble dratt i gang i 2005, med opplegg for premiering av dyktige ververe ga nok ikke den uttellingen en på forhånd hadde håpet på. Det viste seg til slutt at det kun var 18 av medlemmene som hadde deltatt aktivt i verveprosessen, og til sammen vervet ca 55 nye medlemmer.

Med et godt potensial for nye medlemmer, ikke minst husstandsmedlemmer, vil verving være et satsningsområde også i tiden framover.

III. Ny organisering av avlsarbeidet på sau og geit

Arbeidet med denne omorganiseringsprosessen startet opp allerede i 2003.

Saken har vært til behandling flere ganger i styret og NSGs rådgivende organer, og det var i 2004 gjennomført en omfattende organisasjonsmessig høring.

Landsmøtet i NSG 2005 vedtok en plan for omorganisering, der blant annet regionsinndeling inngikk som en viktig del.

Det ble også vedtatt å ansette avlssjef for å ivareta det overordnede ansvaret for avlsarbeidet.

Thor Blichfeldt ble ansatt i denne stillingen 1. juni.

På sauesiden ble de fire regionene nord, midt, vest og øst formelt opprettet på slutten av året.

IV. Ny grafisk profil for NSG

I forbindelse med at Landsmøtet i mars vedtok å endre navn på organisasjonen til Norsk Sau og Geit har det også blitt gjort endringer på logoen og den grafiske profilen.

V. Økonomien i fylkes- og lokallagene/skolering av tillitsvalgte

For å få lagsapparatet til å fungere på en best mulig måte er det behov for styrking av økonomien.

På representantskapsmøtet i mars kom det sterke signaler om at det måtte settes inn ressurser på å gjøre fylkeslagene i stand til å drive målrettet arbeid mot lokallagene, og det ble presisert behovet for skolering av tillitsvalgte.

Styret oppnevnte, etter anmodning fra representantskapet, en arbeidsgruppe bestående av Ove Ommundsen fra styret og fylkeslederne Ragnhild Johansen fra Nordland og Gunnbjørn Trøan fra Hedmark, som skulle se på mulige tiltak.

Etter en omfattende innsamling av opplysninger fra fylkene, med opplysninger både fra fylkeslagene selv og lokallagene, viste det seg at økonomien er svært variabel de ulike lagene imellom.

Arbeidsgruppa la fram en innstilling for representantskapsmøtet i oktober som både gikk på at det må avsettes midler til direkte støtte og arbeides videre med opplæring/styrking av lagsapparatet.

VI. Oversikt over de viktigste sakene styret behandlet i 2005:

02/05	Styrerepresentant til NSG Semin AS.
04/05 -	
68/05 – 79/05	Medlemsverving.
05/05	Representanter fra NSG til Kontaktutvalg for rovviltforvaltning.
08/05 - 35/05	Representantskapsmøte 16. mars 2005.
09/05 - 36/05	Landsmøte 17. og 18. mars 2005.
10/05	Årsmelding 2004.
11/05	Regnskapsrapport 2004.
12/05	Strategiplan 2005-2006.
13/05	Kommunikasjonsstrategi 2005-2006.
14/05	Budsjett 2005.
15/05	Kontingent 2006.
16/05	Jordbruksforhandlingene 2005.
17/05	Revisjon av lovene.
18/05	Medlemskap i Norsk Landbrukssamvirke.
19/05	Ny organisering av avlsarbeidet på sau og geit.
20/05	Innkommne saker til landsmøtet.
21/05	Ny grafisk profil for NSG.
22/05 – 70/05	Samarbeid med raselag.
23/05	Utmerkelser/statuetter/diplomer
24/05	Høring av utkast til forskrift om autorisering av dyrehelsepersonell fra andre EØS-land.
25/05	Høring – endring av handelsforskriften for småfe.
26/05	Søksmål mot NRK i forbindelse med injurierende uttalelser i NRK-Brennpunkt – forespørsel om økonomisk støtte eller garanti.
27/05	Strategi for ei berekraftig saueneiering i framtida (bekymring for dagens utvikling).
28/05	Advokatsamarbeid.
29/05	Anke på klagebehandling i gjeterhundnemnda.
30/05	Anmodning om juridisk vurdering av avisinnlegget «Ulvemord» i Østlendingen 27/1-2005.
37/05	Søknad om økonomisk støtte til retts sak mot Staten – oppfølging.
38/05	Regler for semingransking i geitavlen.
39/05	Strategiplan for Bygdefolkets Studieforbund og Natur og Næring Fjernundervisning – Høring.
45/05	Konstituering av det nye styret.
46/05 - 49/05	NSG Semin AS.
47/05	Oppnevninger.
50/05	Avlssjef NSG/Daglig leder NSG Semin AS.
51/05	Prosjektleder «Prosjekt Beiterett».
52/05 – 62/05 -	
77/05 - 95/05	Representantskapsmøte 19. – 21. oktober 2005.

- 53/05 Styremøte i august/Geitedager på Røros.
- 57/05 - 108/05 -
- 122/05 - 123/05 Oppnevning av RNU/Instruks for RNU.
- 58/05 Høring rovvilterstatningsordningen.
- 59/05 Kommunikasjonsstrategi 2005-2006.
- 60/05 Samarbeidsavtale med Gjensidige NOR.
- 61/05 -
- 103/05- 119/05 Oppnevning av arbeidsgruppe som skal vurdere økonomien i fylkes- og lokallagene.
- 63/05 - 78/05 Landsmøte 2007.
- 65/05 Høring på endring i forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt og fangst.
- 69/05 Navn på fylkes- og lokallag etter sentral navneendring.
- 71/05 Kontaktmøte med ledelsen i Gilde Norsk Kjøtt.
- 72/05 Søknad fra «Ungdom mot EU i Oslo» om støtte på kr 10.000,-.
- 73/05 – 82/05 Søknad fra «Fellesaksjonen ny rovdyrpolitikk» om støtte til drift og utvikling av nettside.
- 80/05 Regnskapsrapport første halvår/Revidert budsjett.
- 81/05 NSGs aksjer i AS NATIONEN.
- 83/05 Høring av rapport om rapportering og resultatmåling for miljøprogram.
- 84/05 Høring av endring i forskrift om erstatning etter offentlig pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon.
- 85/05 Forvaltningsplan for moskusbestanden på Dovrefjell - høring.
- 86/05 LOV OM BEVARING AV NATUR, LANDSKAP OG BIOLOGISK MANGFOLD – HØRING.
- 89/05 HØRING – ENDRING AV BEKJEMPELSES FORSKRIFTEN.
- 90/05 Søknad om støtte til utarbeidelse av ny bok i AVLSLÆRE.
- 91/05 Kriterium for berekraftig husdyravl og retningslinjer for avlsorganisasjonar.
- 96/05 Rettssak mot Staten – Hjelp fra NSG.
- 97/05 Problemstillinger i forbindelse med sanering av CAE og andre sykdommer på småfe.
- 98/05 Høring vedrørende forslag til forskrifter for å implementere forordning (EF) nr. 21/2004 om sporbarhetssystemer for sau og geit i norsk rett.
- 99/05 Høring av nye tilsetningsstoffer godkjent for bruk i fôrvarer.
- 100/05 Høring av gjennomføring av forordning (EF) nr.136/2004 om prosedyrer for veterinærkontroll ved grensekontrollstasjoner i EØS ved import av produkter fra tredjeland.
- 101/05 Høring vedrørende utkast til forskrift om gjennomføring av forordning (EF) nr. 599/2004 om vedtakelse av en harmonisert sertifikatmodell og inspeksjonsrapport for handel innenfor EØS-

	området med dyr og produkter av animalsk opprinnelse og endring av berørte forskrifter.
102/05	Høring av gjennomføring av forordning (EF) om et felles veterinærdokument til bruk ved import av levende dyr fra tredjeland.
106/05	Beiterettsdom – Sør-Trøndelag jordskifterett.
107/05	Samdrift og samarbeid i saueholdet.
111/05	Møtekalender for NSG 2006.
112/05	Skolering av tillitsvalgte i fylkes- og lokallagene.
113/05	Problemstillinger i forbindelse med sanering av CAE og andre sykdommer på småfe.
114/05	Jordbruksforhandlingene 2006 - forberedelser.
115/05	Medlemsverving 2006.
117/05	Utkast til budsjett 2006.
118/05	Samarbeid NSG/Gjensidige.
120/05	Høring – endring av TSE-forskriften og kontrollforskrift for animalske produkter.
121/05	Organisering av arbeidet med forskningsbasert innovasjon og verdiskapning.
126/05	Nasjonal NORA-pris?
127/05	Avlsstatuetter 2005.
128/05	Retts sak mot Staten – dom avsagt 14.11.2005.

5. Kommunikasjon

a) Sau og Geit

Sau og Geit har i 2005 gjennomgått en betydelig ansiktsløftning. Målet var å få et mer lettlest tidsskrift, men samtidig et medlemsblad som skal gi rom for de mer dyptpløyende faglige artiklene. Oppslagene er gjennomgående blitt litt kortere og bildebruken er mer bevisst benyttet for å gjøre det hele enda mer innbydende og lese. Den redaksjonelle profilen ellers er stort sett uforandret.

Sau og Geit har tradisjonen tro kommet ut med 6 nummer. Sidetallet i de enkelte nummer i 2005 har i tur og orden vært 80, 80, 80, 96, 76 og 68. Samlet gir dette 480 sider, som er 68 sider mer enn året før.

Det har vært gårdsreportasjer, artikler om avlsstoff, beitebruk, klipping og ullhåndtering. Videre har vi hatt fagartikler om dyrehelse og dyrevelferd, gjeterhundstoff osv. Vi har i tillegg forsøkt oss på noe mer stoff om produkter, produktutvikling og reportasjer fra bedrifter som satser på produkter fra småfeholdet.

I tillegg til dette kommer organisasjonsnytt med oppsummeringer og meldinger frå

viktige møter i organisasjonen vår. Etter at hvert nummer er sendt ut er lederen og en, mer eller mindre tilfeldig valgt, artikkel lagt ut på websidene til NSG.

Det er leid inn en del ekstern skrivehjelp.

Til slutt tar vi med at annonsørene som vanlig har støttet godt opp om tidsskriftet vårt. Vi retter stor takk til alle som har medvirket til et godt resultat for bladet. Det samme gjelder alle som er med på informasjon gjennom skriftlige bidrag. Uten denne støtten fra annonsører og eksterne skribenter, hadde det vært vanskelig å presentere et så komplett tidsskrift som tilfellet er i dag.

b) NSG's webside

I desember 2005 lanserte NSG de nye websidene sine. Dette var foreløpig den siste brikken som måtte på plass i den nye grafiske profilen, etter at laget hadde skiftet navn og logo.

De nye sidene er lagt opp med bl.a. en ny søkefunksjon, stoffet er strukturert noe annerledes en tidligere og det er egne nyhetssider under hvert fagområde. Menyen gir en bedre oversikt over stoffet som ligger ute på nettet. Ikke minst vil menypunktet «Sidekart» gi en slik forbedret stoffoversikt.

Vi håper at flere av de som leser sidene vil benytte den nye funksjonen «Kontakt oss» for å si sin mening. Målet vårt er å bli bedre på informasjon. I den sammenheng er websidene viktige.

Sidene blir oppdatert regelmessig - det vil si som regel flere ganger i uka. Adressa er: <http://www.nsg.no>. I gjennomsnitt har det daglige besøktallet til sidene våre ligget på ca. 300 pr. dag. Etter at de nye sidene ble lagt ut har besøktallet steget til mellom nesten 600 om dagen.

6. Organisert beitebruk

Bakgrunn

Ordningen Organisert Beitebruk (OBB) er splittet opp og fordelt på lokalt miljøprogram, SMIL (investeringsdelen av OBB) og regionalt miljøprogram, RMP (driftsmidler til beitelagene).

Det er krav om Brønnøysundregistrering av beitelagene som grunnlag for tilskudd.

Beitelagsordningen Organisert beitebruk er til stor nytte for både forvaltningsapparatet og for næringsorganisasjonene. Beitelagsstrukturen er et viktig verktøy for gjennomføring av tiltak i utmarksbeitebruken og for oversikt og kontroll. Fellestiltak settes under stadig press og det kan være fristende å flytte fokus over på direkte-tilskudd og individuelle ordninger. I utmarkssammenheng, der det er snakk om store avstander og arealer, kommer likevel denne tenkningen til kort. Samarbeidstiltakene

når lengst, både med hensyn til effektivitet og organisatorisk styrke. Også det data-materialet som er etablert gjennom over 30 år med denne forvaltningsordningen, er av stor nytte i flere sammenhenger i forbindelse med at utmarka er blitt en stadig mer mangeartet arena for politikk og faglig virksomhet.

Omfang

Antall beitelag i OBB pr. 01.01.2005: 843 lag. Dette er en viss økning fra året før (816), men fortsatt lavere enn før kravet til Brønnøysundregistrering ble innført. Opplysninger om omfang av ordningen ved årets utgang foreligger ikke enda (pr.12.02.2006).

Statistikk

Offisiell statistikk for Organisert beitebruk produseres av SLF. Statistikk for 2005 foreligger ikke enda (pr.12.02.06). Tabellen på neste side viser fylkes-/landsversikt for 2004.

IBU - Informasjonssystem for Beiting i Utmark

Dette er et system for framstilling av beitelagsdata på kart. Systemet er etablert og driftes av NIJOS i samarbeid med Fylkesmennenes landbruksavdelinger. NSG er faglig medspiller.

Hjemmesiden <http://beite.nijos.no> er tilgjengelig inngangsport for digital, kartbasert informasjon om beitebruken; dyretall sleppt på beite, tapsprosent, dyretall pr. km², og fra 2003 er opplysninger om slaktevekter på beitelagsnivå også lagt inn i dette systemet. Basis for systemet er beitelagene og opplysninger om dyretall mv. innrapportert i forbindelse med søknad om driftstilskudd det enkelte år.

Annen tilknyttet virksomhet

Beitelagssystemet og organisert beitebruk er innfallspport til en rekke prosjekter og engasjementer i utmarka, i tillegg til IBU. Av andre prosjekter og emneområder kan nevnes: Utvikling av Radiobjella/sporingsutstyr til beitedyr, bruk av dødsvarslerer til registrering av tap og tapsårsaker, arbeid med alveld/annen sykdomsproblematikk, beitekvalitetsregistreringer, m.v.

Konklusjon

Ordningen Organisert beitebruk verdsettes av mange og har høy integritet. Data innsamlet fra beitelagene brukes i forskjellige sammenhenger av organisasjonene i landbruket, av offentlig landbruks- og miljøvernforvaltning, i politikkutforming og i arealplanarbeid m.v.

Organisert beitebruk og beitelagssystemet opprettholder sin posisjon som et viktig «utmarksverktøy». NSG holder høy prioritet på oppfølging av denne ordningen. Dette er også forankret i Strategiplan 2005-2006 pkt.2:

«NSG skal arbeide for at naturen vert forvalta gjennom ein bærekraftig bruk der utmarka er viktigaste produksjons- og kulturfaktoren».

Organisert Beitebruk 2004. Fylkes/landsoversikt

No.	Fylke/Navn	SLEPPT			TAPT			TAPSROSENT			Totale Lag		Ansett lag med Lam. Størte					
		Stor	Lam	Størte	Stor	Lam	Størte	Stor	Lam	%L	Størte	Stor	Lam	Størte	Cost			
01	OSTFOLDE	191	293	12	0	33	0	0	6,28	11,39	9,26	0,00	0,00	1	1	1	0	
02	AKERHUS	5.530	8.393	739	0	719	7	0	3,18	8,37	6,43	0,95	0,00	9	8	6	7	
04	HEIDMARK	46.213	75.717	8.039	919	2.634	8.738	29	8	3,50	11,24	9,33	0,33	0,63	65	61	61	36
05	OPPLAND	91.457	157.963	8.541	3.911	2.456	8.874	28	7	2,69	5,62	4,54	0,32	0,37	110	100	100	56
06	BISSKERUD	31.371	55.963	3.257	1	739	2.754	19	0	2,42	8,92	4,92	0,36	0,00	27	27	27	15
07	VESTFOLD	487	1.205	615	0	38	122	1	0	2,74	10,12	7,52	0,38	0,00	4	3	3	0
08	TELEMARK	19.735	33.065	373	373	606	1.345	8	3	2,67	8,97	3,32	0,09	0,80	45	45	45	6
09	AUST-AGDER	7.540	12.432	0	0	186	914	0	0	2,47	7,35	5,21	0,00	0,00	17	17	17	0
10	VEST-AGDER	15.666	23.917	435	42	457	1.831	7	1	3,04	7,74	5,82	1,62	2,39	20	20	20	8
11	BODALAND	43.897	65.338	247	33	686	2.636	1	4	2,08	8,03	3,25	0,40	2,15	46	46	46	7
12	HERDALAND	50.966	79.211	4.578	646	3.197	8.139	44	18	2,73	5,33	4,25	0,86	2,79	87	87	86	32
14	SOGN OG FJORDANE	79.296	116.580	9.256	2.897	2.480	9.038	93	147	3,12	7,25	5,87	0,87	3,67	117	116	116	77
15	MØRE OG Romsdal	41.135	62.632	3.734	1.046	1.139	6.377	22	33	2,82	10,13	7,24	0,79	3,07	37	37	37	30
16	SØR-TRONDHELAG	41.680	69.471	3.316	65	1.323	4.945	14	0	3,05	7,12	5,54	0,42	0,60	45	42	42	23
17	NORD-TRONDHELAG	32.123	52.771	2.524	661	1.221	5.098	15	7	3,00	9,68	7,44	0,39	0,33	35	41	40	34
18	NORDLAND	61.903	100.620	3.241	976	2.376	8.517	18	7	3,51	8,50	6,68	0,56	0,72	76	75	75	34
19	TROMS	46.956	78.360	813	1.610	1.499	6.905	1	1	3,19	8,81	6,71	0,37	0,68	49	49	49	10
20	FINNMARK	7.832	12.270	81	19	316	913	1	0	4,07	7,44	6,31	1,64	0,00	11	10	10	2
Samt Hele landet		625.846	1.096.243	48.279	11.659	19.556	73.938	293	256	3,13	7,25	5,73	0,61	2,29	643	605	603	390

7. Prosjekt Beiterett

Organisering av prosjektet

Prosjekt Beiterett ble igangsatt 1. august 2005, og har ett års varighet. Prosjektet er finansiert gjennom jordbruksavtalemidler fra 2003. Kjersti Hansen er ansatt som prosjektleder. I styringsgruppen sitter Bjørn Huso og Øystein Jorde fra Statens landbruksforvaltning, og Ragnhild G. Vikesland og Lars Kveberg fra Norsk Sau og Geit.

Målgruppe

Prosjektet har en bred målgruppe; beitebrukere med ulike dyreslag (unntatt tamrein), grunneiere, forvaltningsinstanser og nærings- og interesseorganisasjoner.

Bakgrunn

Det har de siste årene vært en økt etterspørsel etter informasjon og rådgivning i beite- og bruksrettslige spørsmål. Dette skyldes en økt flerbruk av utmarksressurser samt et omfattende lov- og regelverk. Utdfordringer mellom beitebruk og annen bruk av utmarka øker og det er behov for et verktøy som kan imøtekomme og lette denne situasjonen.

Mål

Prosjektets mål er å utvikle en kunnskapsbase og et informasjonsverktøy for sentrale beiterettslige spørsmål. Faktaformidlingen skal være nøytral slik at den kan benyttes av alle målgruppene. Prosjektet ønsker å øke kompetansen og forebygge konflikter gjennom økt kunnskap.

Prosjekts innhold

Prosjektet har kartlagt informasjonsbehovet til målgruppene. Med bakgrunn i kartleggingen vil prosjektet beskrive følgende emner:

1. *Regulerende lover innen beite- og bruksrettslige forhold i utmarka*

Prosjektet skal gi en oversikt over de regulerende forholdene i utmarka og en oversikt over gjeldende lover, forskrifter, forarbeider og internasjonale, nasjonale og lokale avtaler.

2. *Rettspraksis*

Prinsipielle dommer på beiterettslige forhold i utmarka samles, for å gi en oversikt over de mest sentrale rettsvurderinger innen beitejussen.

3. *Aktuelle temaer innen beite- og bruksrettslige forhold i utmarka*

Beiteretts- og beitebruksspørsmål, gjerdeplikt og gjerderett, arealforvaltning, vei/jernbane, andre brukere av utmarka, dyrevelferd og rovviltproblematikk.

4. Planprosesser i kommunen

Formidling av informasjon om planprosesser i kommunen. Hvordan beitebruksinteresser kan innarbeides i lokale arealplanprosesser, og hvordan brukergrupper som berøres av beitebruk bør forholde seg til slike planprosesser.

5. Suksesshistorier

Gode eksempler, strategier og samarbeid er viktig for å bidra til vinn-vinn-situasjoner i utmarka. Målet med å gi gode eksempler på suksessstrategier er å gi god informasjon som virker kunnskapsoppbyggende, samt inspirere og veilede for å forebygge konflikter på en fredelig og smidig måte. Det er lettere å skape begeistring og engasjement rundt en problemstilling når man har en fremgangsmåte og eksempler som man vet har fungert for andre.

6. Jordskifterettens muligheter

Jordskifterettens funksjon som problemløser i forbindelse med beite – og bruksrettslige forhold i utmarka. Hva er jordskifterettens muligheter og rammer? Eksempler på suksesshistorier og bruksordninger som kan virke konflikt-dempende. Praktisk informasjon om priser, fremgangsmåter etc.

7. Verdiforankring

Beitebruken skal settes inn i et samfunnsperspektiv. Vekt på betydningen av beitedyras rolle som kulturlandskapspleiere og for det biologiske mangfold. Det beregnes en økonomisk verdi av utmarksbeite ved hjelp av årsverksberegninger og førverdberegninger.

8. Strategier og samarbeid

Gode eksempler og fremgangsmåter på hvordan man kan inngå minnelige ordninger og lage avtaleutkast.

9. Forsikringer

Enkelte forsikringer gir bistand til rettshjelp. Det vil bli sett på hvordan dette fungerer.

8. NSG Semin AS

NSG Semin AS ble etablert 01.01.2001 og er eid 66% av Norsk Sau og Geit og 34% av Geno. Virksomheten omfatter kurs i eierinseminering, sædproduksjon, markedsføring, salg og distribusjon av sæd til småfæringen i Norge og eksport av være-/bukkesæd til utlandet.

Semin på sau 2005

I år 2005 hadde NSG Semin A/S tre seminastasjoner i drift:

- Staur, Hedmark, frossen og fersk sæd
- Særheim, Rogaland, fersk sæd
- Blindheim, Hordaland, fersk sæd

NSG Semin leier inn tjenester fra Geno til drift av seminastasjonen på Staur og delvis på Særheim. Stasjon på Blindheim er drevet av eksternt personell som har nært samarbeid med Avlsutvalget for sau i Hordaland. Avlsrådet for sau i Norsk Sau og Geit har ansvar for utvalg av seminværene som årlig settes inn på de tre seminastasjonene.

Seminkatalog

Seminkatalogen med presentasjon av værene ble årlig distribuert sammen med tidsskriftet Sau og Geit i 12000 eksemplarer. Katalogen ble i 2005 utvidet til å være

Den mest populære væren i 2005 var 200280236 Sakarias. Det ble solgt 2185 doser av denne væren. Foto: Lars Bryhni

felles for alle de tre stasjonene. Tidligere har den kun inneholdt værene fra Staur seminastasjon.

Kurs i eierinseminering

Det er fremdeles stor interesse for kurs i eierinseminering. I 2005 ble det utdannet 109 nye eierinseminører. Totalt er det nå om lag 1900 godkjente eierinseminører på sau i Norge. Godt over halvparten av disse er godkjent som naboinseminører.

Egne websider for NSG Semin

Ved starten av sesongen lanserte NSG Semin sin egen Internettside med informasjon og elektronisk bestilling av sæd. Dette har lenge vært etterspurt, og ble godt mottatt.

Nytt i seminsesongen 2005

Uttak av frossensæd på Staur var planlagt startet opp ca 17. oktober. Dette var tidlig, men skulle prøves ut med tanke på å bygge et lite lager før sesongen startet opp for alvor. Imidlertid ble det i rutinemessige prøver på Staur avdekket mistanke om den smittsomme sykdommen Brucellose forårsaket av *Brucella Ovis*, en bakterie som aldri er påvist i Norge. Sjukdomsrestriksjoner, inntil det var avklart at det hele var falsk alarm, førte til at seminsesongen på Staur ikke kom i gang før 29. oktober.

Forsinket start av sesongen på Staur påvirket hele produksjonen av frossensæd. Allikevel klarte NSG Semin å dekke etterspørselen etter frossensæd, særlig i forhold til sæd fra 20 prioriterte værer forbeholdt ringbesetninger.

I 2005 ble det for første gang laget et systematisk opplegg med forsendelse av sæd fra Særheim til Staur for frysing. Det praktiske med forsendelsen gikk greit, og sædkvaliteten i mikroskop var tilfredsstillende. Fruktbarhetsresultater i felten vil avgjøre om NSG Semin skal fortsette med dette tiltaket til neste år.

Fra midten av fersksædsesongen tok vi i bruk nye kjøleelementer som stabiliserer temperaturen ved transporten. Positive tilbakemeldinger fra felten gjør at vi vil fortsette med de nye kjøleelementene også til neste år.

Salget 2005

I 2005 ble det solgt 31540 sæddoser, en nedgang på 5670 doser (15%) fra året før. Det var en nedgang på 4800 doser frossensæd og 2840 doser prøveværsæd, mens salget av fersksæd fra de voksne seminværene økte med 1970 doser.

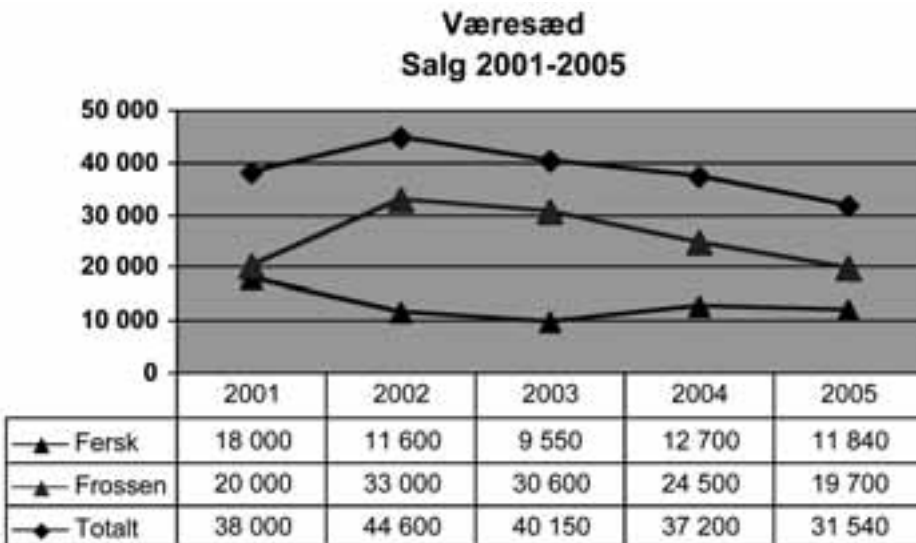
Forsøkssæd, 1000 doser fra Særheim og 400 doser fra Staur er inkludert i det totale antallet solgte doser i 2005.

Sædsalget i 2005 sammenlignet med 2004, fordelt på sædtype og stasjon.

Sædtype	År	Staur	Blindheim	Særheim	Sum
Frossensæd	2005	19 700			19 700
	(2004)	(24 500)			(24 500)
Fersksæd	2005	3 800	1 600	5 300	10 700
	(2004)	(3 700)	(1 790)	(3 240)	(8 730)
Prøveværer (fersk)	2005		1 140	0	1 140
	(2004)		(2 420)	(1 560)	(3 980)
Totalt	2005	23 300	2 500	5 300	31 540
	(2004)	(28 200)	(4 210)	(4 800)	(37 210)

Figuren nedenfor viser utviklingen i sædsalget fra 2001 til 2005. Toppåret var i 2002 med 44600 solgte doser. Deretter har vi hatt 3 år med jevn nedgang. Skal salget stabilisere seg og helst øke, må vi satse på økt distribusjon av fersksæd landet over.

Antall utsendte sæddoser i perioden 2001 til 2005

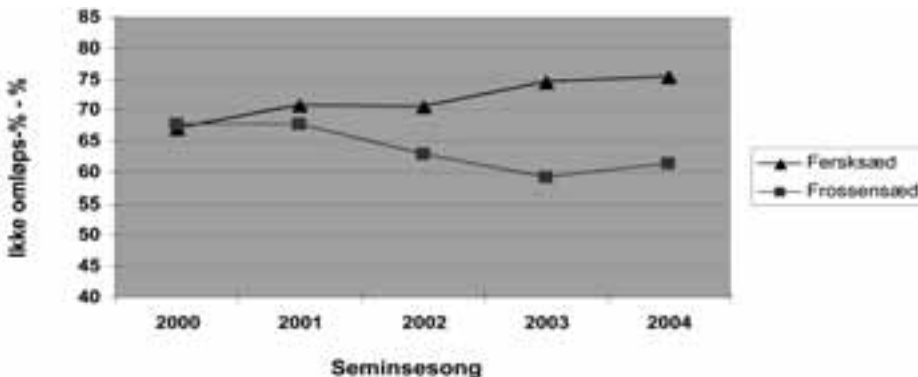

Tilslaget

Årets resultat er ikke beregnet enda. Meldinger fra felten tyder på at fersksæden gir godt resultat også i år, mens resultatet med frossensæden er mer variabelt.

Figuren nedenfor viser utviklingen i tilslagsprosenten fra 2000 til 2004. I 2000 var resultatet med frossensæd og fersksæd det samme. Etter den tid har fersksæd oppnådd stadig bedre resultater og nådde i 2004 75 %. Frossensæd, derimot, har hatt fallende resultater, dog med en liten oppgang fra 2003 til 2004.

Ikke omløps resultater i perioden 2000 -2004 ved bruk av frossen- fersksæd

Forsøk

I Rogaland ble det kjørt et større fersksædforsøk med ca 1000 inseminasjoner. Forsøksspørsmålet var om sæden kan lagres 24, eventuelt 36 timer før den brukes uten vesentlig reduksjon i fruktbarhetsresultatet.

Helt på tampen av sesongen ble det planlagt og gjennomført et pilotforsøk med ca 300 inseminasjoner der ministråene (0,2 ml, kontroll) ble sammenlignet med mediumstrå (0,5 ml). Sæden i mediumstråene ble produsert uten sentrifugering. Hensikten er å redusere variasjonen i antall sædceller i stråene og gi sæden en mer skånsom behandling.

Seminsesong 2006

Frysing, lagring og distribusjon av væresæd fra Staur har til nå foregått på Geno sin seminstasjon på Store Ree. Imidlertid måtte NSG Semin brått avslutte produksjon av væresæd på Store Ree den 20. desember 2005 for at Geno skulle opprettholde sin eksportgodkjenning til EU. Situasjon som har oppstått fører til at NSG Semin må finne en ny løsning for frysing, lagring og distribusjon av sæd fra Staur fra seminsesongen 2006. Dette blir kapitalkrevende.

Semin på geit i 2005

Produksjon av buksesæd til geit foregikk også i år på Geno Halsteingård seminstasjon i Trøndelag. Årets sædproduksjon av buksesæd begynte 1. august. Den forsinkende

semingesongen førte til at avlsbesetninger som begynner parringssesongen tidlig måtte benytte seg av lagersæd fra tidligere brukte seminbukker. Det var totalt 11 ringer som brukte 300 doser av lagersæd.

Produksjon av bukkesæd

I 2005 var det satt inn 10 elitebukker fra bukkeringsystemet og 10 bukker fra sanerte besetninger til sæduttak.

Den totale produksjonen av sæd fra elitebukker i 2005 sesongen ble 2339 doser. Av dette ble det sendt ut 627 doser til avlsbesetningene. Produksjon av sæd fra friske bukker ble 1586 doser.

Forsøk

Formålet med forsøket i 2005 var å finne metoder som lett kan hjelpe oss med å bedømme sædkvalitet før inseminering. Forsøket ble gjennomført av eierinseminører. Dette skulle også gi god dokumentasjon på at enkel inseminasjonsteknikk også fungerer på geit. I den anledningen vil Team Semin søke Landbruks- og matdepartementet om å få godkjent et kursopplegg for eierinseminasjon.

Ny seminastasjon for bukker

Det foregår fremdeles arbeid med etablering av ny seminastasjon for geit i Hamarområdet. Stedet for stasjonen er valgt. Det gjenstår å finansiere både etablering og framtidig drift.

Eksport

NSG Semin har i 2005 eksportert 17 000 doser væresæd til Albania og 400 doser bukkesæd til Nord-Korea. Prisene reflekterer at dette var en bistand til utviklingsland.

9. Team Semin

Følgende selskap er eiere av Team Semin:

- GENO (30%)
- Norsvin (30%)
- Aqua Gen (20%)
- Norges Pelsdyrslag (10%)
- Norsk Sau og Geit (10%)

Daglig leder er Heiko Paulenz.

Ved siden av daglig leder er det tilsatt flere stipendiater.

De viktigste arbeidsoppgavene for selskapet er:

- Utvikling og forbedring av metoder innen småfeseimin.
- Utvikling av nye og forbedrede metoder for evaluering og konservering av sæd fra storfe, gris og rev.
- Bedre metoder for evaluering av frysing av melke fra laksefisk.

Team Semin mottar, utover egeninnskudd fra eierne, ekstern finansiering fra Norges Forskningsråd og forskningsmidler over jordbruksavtalen.

Styreformann i Team Semin er utviklingssjef i GENO Arne Ola Refsdal. Ellers har styret følgende medlemmer:

Adm. direktør i Norsvin Harald Gjein, utviklingssjef i Aqua Gen Arne Storset, seksjonssjef i NPA Hans Åge Kulbotten og konst. generalsekretær i NSG Lars Erik Wallin.

Videreutvikling av Småfeseimin er et treårig samarbeidsprosjekt hvor Team Semin, NSG, NSG Semin AS, GENO, Norsvin, NVH (Institutt for reproduksjon og rettsmedisin), SLU i Uppsala (Institutt for obstetrikk och gynekologi) og UMB (tidligere NLH) deltar.

Prosjektet ble startet opp i juli 2003, med Anne Nordstoga som prosjektleder.

Målsetting for prosjektet

Hovedmålet med prosjektet er å videreutvikle semin på småfe til et fullgodt alternativ til naturlig bedekning. I tillegg skal rekrutteringen innen forskningen på småfeseimin styrkes ved at en doktorgradsstipendiat kvalifiserer seg til forsker.

Delmål:

1. Utvikle bedre metoder for brunstdiagnostikk med hensyn til valg av optimalt inseminasjonstidspunkt ved bruk av fersk og frossen sæd.
2. Utvikle metoder for bruk av blandingssæd hos vær for å øke fruktbarheten i forbindelse med kjøttproduksjon.
3. Oppbygging av nødvendig kunnskap hos bøndene i forbindelse med overgang fra naturlig bedekning til semin.
4. Videreutvikle og forenkle metoder for frysing/tining av småfesæd.
5. Utvikle metoder for å kunne forutsi befruktningsevnen til vær og bukker gjennom en bedømmelse av sædkvaliteten.

10. Dyrevelferd

Handlingsplanarbeid

Norsk Sau og Geit meiner dyrevelferd er ein kvalitetsparameter som i framtida vil få mykje å seie for den preferanse forbrukaren vil gje enkelte matvarer. Dei som kan vise til høg dyreetisk standard for sin produksjon, vil ha eit marknadsmessig forsprang i høve til dei som ikkje kan dokumentere ein slik standard.

NSG har ambisjonar om å bidra til ein høg dyreetisk standard på husdyrhaldet blant sine medlemmer, sjølv om dette inneber at ein går lenger enn dei offentleg fastsette krava på enkelte område.

Laget har eigne handlingsplanar for dyrevelferd både for sau og for geit, som jamnleg vert reviderte.

Forskningsbehov dyrevelferd

NSG har i 2005 delteke i avslutninga av arbeidet med å formulere forskningsbehov innan dyrevelferd for dei ulike husdyrslaga. Organisasjonen har representert småfehaldet i referansegruppa for dette arbeidet, som vart avslutta med presentasjon 18.01.05.

NSG har i 2005 bidrege med støtteerklæring til prosjektsøknad frå NORSØK til Norges Forskningsråd. Prosjektet skal undersøke effektar av sjodogg/flåttinfeksjonar på sau og har tittelen: Improved welfare in sheep production. Preventive measures, disease resistance and robustness related to tick-borne fever in sheep.

Informasjonsarbeid

Norsk Sau og Geit har delteke med ei rekkje innspel til myndighetene i høve utarbeidinga av «Forskrift om velferd for småfe», som vart innført 1.mars 2005.

NSG har i 2005 delteke i planleggingsarbeidet for etablering av ei felles informasjons-side på internett om dyrevelferd i husdyrhaldet. NSG følgjer saman med dei andre husdyrorganisasjonane opp initiativ frå Norsk Landbrukssamvirke til dette arbeidet. Målet er å tilretteleggje for at samfunnet lettare får innsyn i korleis norsk husdyrproduksjon, som utgjer 80% av næringsinntektene i norsk landbruk, vert driven.

NSG har også på organisasjonen sine eigne nettsider informasjon om dyrehelse og dyrevelferd.

11. Saueklippeskolen

Begrepet «Klippeskolen» står for en desentralisert modell for opplæring i saueklipping og ullbehandling. Skolen ledes av Norsk Sau og Geit (NSG) etter retningslinjer trukket opp av Fagtjenesten for ull (Ffull) og NSG. Det blir arrangert kurs

forskjellige steder i landet. Kursene blir finansiert ved hjelp av støtte fra Ffull, EVL-midler, voksenopplæringsmidler og kursavgift. Ansvarlig kursarrangør er som regel Bygdefolkets Studieforbund (BSF).

Årets kursserie startet opp med et instruktørkurs på Hed-Opp sitt slakteri på Rudshøgda. Kurset var en oppfølging av tidligere instruktørkurs, og var åpent kun for sertifiserte instruktører. Av våre 18 sertifiserte instruktører var det 12 som deltok på kurset. Jens Olav Leira ordnet lokaler, og deltok også på kurset. Forelesere var Sissel Berntsen (Ffull), Martin Haugland (pedagog og sauebønde) og Peder Ravndal.

Tor-Arne Olsen fortalte om Norge sin deltakelse i VM i Australia, mens Siv Heia Uldal (NSG) i korte trekk gjennomgikk den nye arrangørhåndboka som var ferdig i juni 2005

Tabellen nedenfor gir en oversikt over klippekursene som ble arrangert i 2005. Vi ser en nedgang fra 2004, da det ble arrangert 21 kurs i 13 fylker. Kursene får generelt god kritikk av deltakerne.

Sted	Fylke	Nivå	Omfang	Deltakere	Arrangør	Instruktør(er)
Degernes	Østfold	A	24 t.		BSF Østfold	C.Nicol
Furuset slakteri	Akershus	C	16 t.	5	Furuset slakteri	P. Ravndal
Seljord	Telemark	A	24 t.	4	BSF Telemark	C. Nicol
Vinje	Telemark	A/B	24 t.	6	BSF Telemark	C. Nicol
Kvinesdal	V-Agder	A/B	24 t.	7	BSF Agder	S.Reiersen/ N. Perry
Gilde V Forus	Rogaland	Proff	16 t.	5	NSG	J. Murray/ P. Balcomb
Gilde V Forus	Rogaland	A/B	24 t.	10	BSF Rogaland	P. Ravndal
Saneid ullst.	Rogaland	A/B	24 t.	7	BSF Rogaland	I. M. Tronstad
Nordfjordeid	S. og Fj	A	24 t.	4	Eid Sau og Geit	P. Nyhus
Halsa	M. og R.	A	24 t	8	BSF M.og R.	P. Nyhus/ B. Bakken
Fræna	M. og R.	A	24 t	4	BSF M.og R.	Per Nyhus
Leinstrand	Sør.Tr.	A	24 t.	4	Skjetlein Ressurssenter	A. Folstad
Leinstrand	Sør.Tr.	B	24 t.	3	Skjetlein Ressurssenter	A. Folstad
Hattfjelldal	Nordland	A	24 t.	7	BSF	
					Nord- Norge	R. Lund/ T. A. Olsen
14 kurs	9 fylker			74 stk. +		

12. Genressursutvalget for husdyr

Genressursutvalget for husdyr oppnevnes og finansieres av Landbruks- og matdepartementet, og har Norsk Landbruksmuseum som sekretariat. Utvalget skal blant annet arbeide for bevaringstiltak for trua norske husdyrraser og overvåke situasjonen for andre norske raser, også de som er tilknyttet det offisielle avlsarbeidet. Lars Erik Wallin er NSG sin representant i Genressursutvalget for husdyr, og ble i løpet av året valgt til utvalgets nestleder.

NSG har fortløpende kontakt med utvalget i forhold til avlsarbeid for de små rasene og semin på disse.

13. Nordisk dyreartsgruppe for sau og geit

Nordisk Genbank Husdyr (NGH) ble etablert i 1984, og i 2003 opprettet NGH dyreartsgrupper for de ulike dyreslagene.

Overordnet mål for alle dyreartsgruppene er hvordan sikre en bærekraftig forvaltning av husdyrgenetiske ressurser i Norden. Dyreartsgruppen for sau og geit har spesifikke mål om

- å holde hverandre informert om hva som skjer innen emneområdet og komme med idéer til forbedringer.
- å bidra til og koordinere og utveksle aktuell informasjon.
- å komme med idéer til hva som kan gjøres innen emneområdet og komme med innspill til NGH og andre instanser innen forskning og forvaltning m.m.

Nordisk dyreartsgruppe for sau og geit består av:

Danmark: Ingrid Dam, Susanne R. Kristensen

Finland: Miika Tapio

Island: Olafur Dyrmondsson

Norge: Lars Erik Wallin, Bine Melby

Sverige: Per Abrahamsson, Sofia Kurowska

Gruppen hadde ett møte i 2005.

III Råd, nemnder og utvalg (RNU)

1. Avlsrådet og fagforum for sau

Avlsrådet for sau skal gi råd til styret og initiere faglige spørsmål innen avl, avlsmetoder og faglig utvikling på sau. Det skal utarbeides langsiktige og årlige planer med budsjett som skal godkjennes av styret i Norsk Sau og Geit (NSG).

Styret i NSG oppnevner normalt medlemmene i Avlsrådet for sau for to år om gangen. Omorganiseringen av avlsarbeidet på sau har medført endringer i Avlsrådets sammensetning to ganger. Styret i NSG vedtok i mars at det ikke skulle velges nytt avlsråd inntil videre grunnet den pågående omleggingen av avlsarbeidet, men Gilde Norsk Kjøtt (GNK) og Kjøttbransjens Landsforbund (KLF) ble invitert til å sitte i Avlsrådet med hver sin representant. Etter Fagforum sau i oktober ble det valg nytt avlsråd etter ny modell:

- Leder utpekt av styret i NSG
- 4 representanter for avlsregionene (lederne i regionutvalget)
- 1 representant fra IHA/UMB
- 1 representant fra Gilde Norsk Kjøtt
- 1 representant fra Kjøttbransjens Landsforbund

Personene som sitter i Avlsrådet går fram av kap. V Tillitsvalgte

Fagforum sau er et rådgivende organ for NSG. Leder i Avlsrådet er også leder i Fagforum. Sammensetningen av Fagforum sau varierer og tilpasses ut fra hvilke saker som skal drøftes. I Fagforum sitter:

- Avlsrådet
- GNK og KLF
- Helsetjenesten for sau
- Fagtenesten for ull
- Sauekontrollen
- Smårasekomitéen
- Ansatte i NSG, UMB (tidligere NLH) m.fl.
- Lederne i de fylkesvise avlsutvalgene når det er behov
- Andre som kan bidra faglig etter avtale med avlsrådet

Møter

Avlsrådet for sau hadde seks dagsmøter og ett telefonmøte i 2005. Fagforum for sau hadde to møter, ett 13.–14. juni og ett 27.–28. oktober 2005 De ansatte og representantene i avlsrådet har også deltatt på kontaktmøter med avlsutvalg, væreringer og væreholdslag og på diverse andre møter.

Avlsrådet har protokollført 53 saker i 2005, hvor de viktigste sakene har vært:

a) Semingransking

Semingransking er et kostbart avlstilltak sammenlignet med gransking i naturlig paring. NSG Semin fant ikke å kunne subsidiere tiltaket lenger, og ga et tilbud basert på kostnadsdekning. Avlsrådet begrenset granskingstilskottet til 6.000 kr per vær. Dette førte til at semingranskingen i Rogaland opphørte. I Hordaland ble det dannet Seminringen Hordaland som satte inn 10 prøveværer.

b) Riktigere bruk av seminværene

Semin er et sterkt avlsverktøy, da det er mulig å få stor seleksjonsstyrke. Samtidig kan overforbruk av noen få værer bidra til en uforholdsmessig stor innavlsøkning. For å styrke semin som avlstilltak, ble det vedtatt at alle ringer skulle bruke minst 5% semin høsten 2005 fra ei liste over 20 NKSværer og 10 Spælværer. For å holde kontroll med innavlen ble det samtidig bestemt at innsettet av sønner etter en seminvær begrenses til 2 prøveværer pr. far i den enkelte ringen.

c) Nyorganisering av avlsarbeidet

NSG vedtok en nyorganisering av avlsarbeidet på sau på landsmøtet i mars 2005. Den nyopprettede stillingen som avlssjef og daglig leder av NSG Semin ble besatt 1. juni. Avlsrådet vedtok å dele landet i 4 regioner. Regionutvalgene konstituerte seg og valgte leder i forbindelse med Fagforum. Dermed kunne Avlsrådet med ny sammensetning realiseres. Det som gjenstår, er nå å ansette regionkonsulenter. Dette vil bli gjort i 2006.

d) Langtidslageret av sæd

Avlsrådet har vedtatt at langtidslageret på sau skal reduseres fra 100 til 50 doser av hver vær for å spare kostnader. Samtidig skal det deles på 2 fysiske steder for økt sikkerhet.

e) Publisering av beregnede indekser over 130

De faktiske O-, K- og M-indekser, ikke de trunkerte med minimum 70 og maksimum 130, publiseres fra nå av, med ettervirkende kraft.

Værebasen oppdateres omgående. Søyeindeksene endres ved neste høve.

Ættepoeng ved kåring skal beregnes ut fra den faktiske publiserte indeksen, slik at sum ættepoeng kan overstige 30 høsten 2006. Kåringsreglement osv må endres i samsvar med dette.

f) Avlsstatuetten 2005

Årets avlsstatuett tildeles en vær født i 2002. Det er 2 værer som har offisiell O-indeks 130.

	200240658 HÅBJØRN	200280236 SAKARIAS
Antall høstvekter	549	1057
Antall slaktevekter	230	395
Antall døtre	80	122
O-indeks	137	141
K-indeks	123	133
M-indeks	142	141
Tilvekst	124	132
Kjøtt	122	142
Fett	95	114
Morsevne	135	136
Fruktbarhet	145	136

Avlsrådet for sau tilrår overfor styret i NSG at avlsstatuetten 2005 tildeles Hanne-Lill og Eirik Larsen, Lyngseidet, Troms for væren 200280236 Sakarias.

AVLSARBEIDET

Kåring

I 2005 ble det benyttet «pc-kåring» i samtlige fylker. Kun få skjema ble sendt inn til NSG for manuell innlegging i værebasen.

Tabellen viser hvor mange dyr som ble kåret i 2005. Tallene er plukket ut med utgangspunkt i opplysninger som ligger i værebasen pr. 20. januar 2006

Ordinær kåring fordelt på rase	Antall 2004	Antall 2005
NKS (inkl. dala, rygja, steigar og texel)	6596	6329
Spælsau	1059	981
Sjeviot	216	236
Norsk pelssau	92	101
<i>Kjøttkåring (alle raser)</i>	198	246
<i>Andre raser</i>	52	28
Sum	8240	7921

Tilslutning

I sesongen 2004/2005 var det 123 væreringer i drift. Det ble høsten 2005 utregna offisielle indekser av 1994 prøveværer. I tillegg til disse var det 14 prøveværer som fikk uoffisiell indeks.

Beregning av indekser

Indekskjøringen i oktober 2005 gikk greit. Problemet fra 2004 med at forholdsmessig mange produsenter som lå uten ring- eller lagtilhørighet er nesten borte. Man antar at årsaken er at registrering av inn- og utmeldinger nå gjøres sentralt i Sauekontrollen.

Nye seminværer 2005

	Staur		Særheim		Blindheim		Sum	
	Nye	Totalt	Nye	Totalt	Nye	Totalt	Nye	Totalt
Norsk kvit sau	14	28	9*	22	6*	12	29	62
Spælsau	5	9	5*	8	3*	7	8	24
Sjeviot	2	2	0	0	0	0	2	2
Norsk pelssau	2	2	0	0	0	0	2	2
NOR-X	6	9	5	5	1	1	12	15
Andre	9	9	0	0	0	0	9	9
Sum	38	59	19	35	10	20	55	114

* Tallene er også inkludert de eliteværene som i 2004 var seminprøveværer. I tillegg ble det satt inn 10 seminprøveværer av NKS på Blindheim

Utbetaling av tilskudd til væreringene i 2005

I 2005 ble det utbetalt tilskudd for 2004 avkomsgranska værere. Det ble utbetalt kr. 1350,- pr. prøvevær i alle ringer. De ringene som leverte inn ullfellene til bedømming fikk utbetalt kr. 2500,- i tilskudd for hele ringen.

REGNSKAP FOR AVLSARBEIDET

Kostnadene ved avlsarbeidet på sau dekkes av midler over jordbruksavtalen og fra Omsetningsrådet. Tabellen nedenfor viser samlet regnskap for virksomheten i 2005, sammenliknet med 2004.

Regnskap for NSG sin virksomhet innen saueavl i 2005 og 2004

Avdeling		2005	2004
1. Avlsrådet for sau	kr	114279	100 000
2. Avlsrådgiver sau og avlssjef (lønn-, reise- og sosiale utgifter)	kr	941138	520 066
3. Småfeksulenter	kr	1 168 743	603 253
4. Avkomsgranskning	kr	3 138314	3 787 807
5. Fagforum sau	kr	169 935	142 210
6. Fylkesvis avlsarbeid (inkl. adm.)	kr	926 000	1 005 545
7. Tilskudd til NSG Semin AS	kr	2 000 000	2 115 000
8. Databehandling sau	kr	155 079	236 872
9. Sekretariat; kontor, telefon, porto m.m.	kr	113 549	239 679
10. Utviklingsarbeid, (seminprosjekt, embryo, pc-kåring, mm)	kr	808 120	475 154
Sum kostnad	kr	9 535 157	9 225 586

2. Avlsrådet og fagforum for geit

Avlsrådet for geit skal gi råd til styret og initiere faglige spørsmål innen avl og utvikling på geit. Det skal utarbeides langsiktige og årlige planer med budsjett som skal godkjennes av styret. Styret i Norsk Sau og Geit oppnevner Avlsrådet for geit for to års funksjonstid.

Avlsrådet for geit hadde ved årets begynnelse 5 medlemmer: 2 fra NSG, 1 fra UMB, 1 fra Team Semin AS og 1 fra NSG Semin AS. Leder i avlsrådet er også leder i fagforumet.

I forbindelse med omorganisering av småfeavlen, vedtatt på Landsmøtet i mars 2005, gikk NSG Semin AS og Team Semin AS ut av avlsrådet. Fra midten av året var TINE med i avlsrådet. Det var derfor 4 medlemmer i Avlsrådet for geit ved utgangen av 2005. Fra sekretariatet har avlssjefen møteplikt og rådgiveren i geitavl er sekretær.

Fagforum for geit er et rådgivende organ for NSG. I fagforumet sitter:

- a) Avlsrådet
- b) TINE BA
- c) Helsetjenesten for geit
- d) Ansatte i NSG, UMB m.fl.
- e) Ledere i de fylkesvise avlsutvalga når det er behov.
- f) Andre som kan bidra faglig etter avtale med avlsrådet.

Møter

Avlsrådet for geit hadde i 2005 tre fysiske møter og ett telefonmøte. Avlsrådet arbeidet med og behandlet til sammen 37 protokollførte saker. Fagforum for geit hadde ett to-dagersmøte. Lederne i de fylkesvise avlsutvalga deltok på dette møtet.

Et utvalg av viktige saker og virksomhet gjennom året:

a) Tilskudd til bukkeringene

Tilskudd til bukkeringene er utbetalt på grunnlag av antall avkomsgranska bukker ved prerangeringen i mai samme år. Det ytes fullt og halvt tilskudd avhengig av antall døtre i produksjon etter ett og et halvt års bruk som prøvebukk. Bukkene med 12-14 døtre i produksjon får halvt tilskudd, mens bukkene med 15 og mer får fullt tilskudd. Bukkene med halvt tilskudd får etterbetaling neste år hvis de da har oppnådd minst 15 døtre i produksjon.

I 2005 ble det utbetalt tilskudd til bukker som ble kåra i 2002 etter følgende satser:

- **3 600 kr** for bukker brukt 1,5 år som prøvebukk med minst 15 døtre
- **1 800 kr** for bukker brukt 1,5 år som prøvebukk med 12-14 døtre

Sats for etterbetaling for bukker kåra i 2001 som fikk halvt tilskudd i 2004:

- **1 600 kr** for bukker med 12-14 døtre i 2004 (minst 15 døtre i 2005)

Totalt ble det utbetalt **kr 511 670** i tilskudd til ringene. Dette er en reduksjon på **kr 46 460** i forhold til tilskuddet som ble utbetalt i 2004.

b) Seminbukker 2005

De ble tatt inn 10 elitebukker til Geno Hallsteingård Seminstasjon i juli. Seminbukkene ble valgt ut på grunnlag av avlsindeks, delindekser og avlsverdi-jur (Aj) beregnet i november 2004. I tillegg ble bukkene med døtre eksteriørvurdert av lokale kåringsdommere. Bukkene med avlsindekser og Aj, beregnet i november 2004 og 2005, er ført opp i tabell 1. Fra disse bukkene ble det sendt ut ca. 700 doser til inseminering med tradisjonell teknikk.

Tabell 1. Seminbukkene 2005 med avlsindekser og Aj, beregnet i november 2004 og 2005.

Bukk nr.	Navn	Far nr.	Ring nr.	Avlsind. 2004	Aj 2004	Avlsind. 2005	Aj 2005	Ant. doser*
2001105	Yngve	1996075	53	108	7	107	7	50
2002044	Bruse	1998070	51	107	6	108	6	31
2001182	Styrkar	1996043	61	114	5	112	5	55
2001240	Kvitfell	1996561	81	112	7	112	7	58
2002405	Tassen	1996763	143	111	6	113	6	66
2000649	Pål	1997641	151	108	8	108	8	47
2002614	Bruno	1996561	151	108	10	106	10	131
2001764	Loke	1996598	184	112	7	112	7	66
2002745	Lukas	1998735	184	118	8	118	7	132
2002873	Pongo	1997221	199	111	6	110	6	64

* Doser utsendt til det ordinære seminopplegget. Forsøksdoser kommer i tillegg.

I tillegg til elitebukkene ble det tatt inn 10 prøvebukker til semin. Alle disse bukkene ble hentet fra sanerte besetninger (besetninger som er med i prosjekt «Friskere geiter») og ble oppstallet atskilt fra de andre bukkene på stasjonen. Bukkene ble plukket ut på grunnlag av avstammingsopplysninger og eksteriørvurdering. De utsendte dosene ble i hovedsak benyttet i seminforsøket. Det er nok doser igjen på lager fra hver av bukkene til at den/de som kommer ut med gode indekser etter gransking kan benyttes som elitebukk.

I 2005 var det ikke mulig å få gjennomført produksjonen av bukkesæd før i august. De som hadde paringssesong før denne tid fikk derfor tilbud om å benytte lagersæd (fra bukker som har vært inne til semin tidligere år). Det ble sendt ut til sammen 409 doser fra 27 bukker med lagersæd.

2002745 Lukas var en av de mest populære seminbukkene i 2005. Foto: Per Nordland.

c) Seminprosjekt på geit 2005

I regi av Team Semin AS ble det også i 2005 gjennomført feltforsøk med eierinseminering, enkel inseminasjonsteknikk og frossen bukkeseed. Det ble sendt ut ca. 780 forsøksdoser. Forsøkene ble gjennomført i samarbeid med NSG og NSG Semin AS. Resultatene vil foreligge våren 2006.

d) Veiledningshefte for eksteriørdømming

Arbeidet med å lage et veiledningshefte for eksteriørdømming av bukker og geiter ble ferdigstilt på våren. Da hadde et utkast vært på høring i fylkene og det hadde vært gjennom en godkjenning hos avlsrådet og styret i NSG. Heftet ble tilsendt Avlsutvalga for geit, alle medlemmene i bukkeringer samt TINE-rådgivere for geit.

I Sogn og Fjordane og i Troms har det vært arrangert kurs for kåringsdommere hvor veiledningsheftet har blitt brukt som kursmateriale.

e) Semingransking

I mars 2005 vedtok styret i NSG regler for Seminringen. Reglene bygger på reglementet for bukkeringene, men granskinga i Seminringen skal bare foregå ved bruk av semin. Planene for Seminringen skulle realiseres på nyåret i 2006.

I møtet for Fagforum geit 30. november – 1. desember 2005 ble det framlagt et forslag til et løsere opplegg for semingransking enn en seminring. Medlemskap i Seminringen innebærer en rekke forpliktelser, og før seminresultatene med eierinseminering blir bedre, kan en risikere lav tilslutning til semingransking. Fagforum geit gikk derfor inn for at det i første omgang lages et opplegg for en løsere organisering av semingranskingen. Avlsrådet for geit vedtok i samsvar med dette å ikke realisere Seminringen nå.

f) Bukkeringene framover

I tillegg til å ha et opplegg for semingransking i geitavlen, vedtok avlsrådet i desember at bukkeringssystemet skal utvikles gradvis. Det vil ikke bli en styrt nedlegging av bukkeringer fra sentralt hold. Styret i den enkelte bukkering må selv vurdere om det er grunnlag for fortsatt drift etter reduksjon av medlemmer på grunn av deltakelse i prosjekt «Friskere geiter».

g) Organisering av geitavlen

En ny organisering av geitavlen ble vedtatt på Landsmøtet i NSG i mars. Fagforumet er derimot godt fornøyd med den organiseringen som er i dag. Avlsrådet vil derfor beholde dagens organisering og vurdere en omorganisering på nytt før neste landsmøte i NSG (mars 2007).

h) Nytt system for jurvurdering

Dagens system for jurvurdering, med et samlepoeng for alle egenskapene, fungerer ikke godt nok. I september nedsatte derfor avlsrådet en arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til ny jurvurdering. Forslaget ble presentert for Fagforum geit i november. Fagforumet uttrykte sine ønsker og avlsrådet vedtok deretter rammen for et nytt jurvurderingssystem.

I det nye systemet settes det ett poeng for jureksteriør, ett poeng for utmelkings-hastighet og ett poeng for lekkasje. Hvordan indekser for jurvurderinga skal presenteres og hvilken skala som skal brukes, vil bli vurdert seinere.

i) Indeksberegninga 2005

Det ble beregnet indekser for bukker og geiter i mai, juni, september og november. Indeksene for de siste årgangene med bukker ble offentliggjort på NSG sin nettside etter hver beregning. Etter de nye rutinene, som ble innført fra september 2004, ble indeksene overført og oppdatert i Geitekontrollen alle fire gangene.

I november 2005 fikk 136 bukker av 2003- årgangen indeks, hvorav 31 % fikk avlsindeks 103 eller bedre.

I forbindelse med indeksberegningene i juni og november lages det ulike lister som distribueres til ringene (i tillegg til indekslistene):

- Liste over geiter etter bukk
- Liste over påsatte kje etter bukk.
- Liste over drektige geiter etter bukk (lages i desember)

j) Avlsstatuetten for 2005

Etter anbefaling fra Avlsrådet for geit vedtok styret i NSG å tildele avlsstatuetten for bukker 2005 til Veronika Fagerland og Asmund Ingar Johansen fra Mortenhals i Troms for bukken 2002855 Fawaz. Ved avkomsgranskninga i november 2005 fikk bukken avlsindeks 126 og avlsverdi-jur 6. Ingen delindekser var under 95 poeng. Bukken er granska i ring 197 Malangen.

Tilskudd for 2005

Kostnadene med avlsarbeidet på geit dekkes av midler over jordbruksavtalen. Tabellen nedenfor viser samlet tilskudd til virksomheten i 2005 sammenlignet med 2004.

Tabell 2. Samlet tilskudd til NSG sin virksomhet innen geitavl i 2005 og 2004.

Avdeling	2005	2004
1. Avlsrådet for geit	70 478	59 482
2. Avlsrådgiver og avlssjef (lønn-, reise- og sosiale utgifter)	531 625	418 585
3. Tilskudd til bukkeringene m.m.	511 670	670 333
4. Fagforum geit	56 217	35 608
5. Fylkesvis avlsarbeid	228 000	150 000
6. Utviklingsarbeid	21 822	79 950
7. Tilskudd til semin på geit (overføres NSG Semin AS)	500 000	539 000
8. Databehandling geit	9 755	17 124
9. Sekretariat; kontor, telefon, porto m.m.	50 000	50 000
Sum kostnad	1 979 567	2 020 082

3. Utmarksrådet

Utmarksrådets virksomhet er hjemlet i Strategiplan 2005-2006 og i RNU-instruks fastsatt av Styret 05.06.03:

«Utmarksrådet skal kome med innspel på tema som går på beitebruk og utfordringar knytt til utmarksforvaltning».

Utmarksrådets sammensetning, oppnevnt på styremøtet i mars-05 (uendret sammensetning):

Medlemmer:

Ove Ommundsen, Hjelmeland, leder

John Helge Steinnes, Laksvatn

Eivind Fossum, Øyer

Sekretariat: Ragnhild Gudrun Vikesland og Lars Kveberg

Varamedlemmer:

Erling Offerdal, Årdalstangen

Jarle Helland, Manger

Morten Foss, Tvedestrand

Styreleder Odd E. Risan og konst. gen.sekr. Lars Erik Wallin deltar ved behov i utmarksrådets møter/arbeidsprosesser.

Møteaktivitet

Utmarksrådet har i 2005 hatt 4 ordinære møter; 15.02.(Oslo), 10.03.(tlf.møte), 11.05.(Oslo), 19.08. (Røros, i forbindelse med Geitdagene2005).

Rådet arrangerte «Fagmøte Utmark» 16.03. som del av landsmøtet i Loen.

28.06 var Utmarksrådet representert på Landbrukets Sikringsradioutvalgs befering til 110-sentralen på Gjøvik.

17.-18.08 var Utmarksrådet på befering i Hedmark.

Viktige oppgaver for utmarksrådet har vært knyttet til:

- Oppfølging av ny rovviltpolitikk etablert av Stortinget i 2004.
- Høringsuttalelse til ny forskrift om erstatning for rovvilttap/-skader på beitedyr.
- Innspill til Soria Moria-forhandlingene i fbm. regjeringsforhandlinger (SV,Ap, Sp).
- Høring på ny lov om naturmangfold.

Fra Utmarksrådets befering i Hedmark: Rådets leder, Ove Ommundsen, i samtale med sauebonde Kåre Kleiva, Elverum. Foto: Ragnhild G. Vikesland

- Installasjoner i beitefelt. Innspill til ferdigstilling av informasjonsmateriell
- Vurdering av ny modell for beitelagsvirksomhet i NSG. Innspill og drøfting.
- Beitedyr og jernbane.
- Helse/dyrevelferd.
- Landbrukspolitiske virkemidler på området utmark/beite.
- Nettverksarbeid.
- Oppfølging av/kontakt til prosjekter:
 - Prosjekt Sporingsutstyr v/ firmaet Telespor (Radiobjelle).
 - Prosjekt Økologiske effekter av beiting i fjellet.
 - Prosjekt Beiterett.
 - Oppfølging av enkeltsaker vedr. beitebruk/beiterett.

Utmarksrådet sitt emneområde er omfattende. Det har vært stort trykk på dette feltet også i 2005, og utmarksrådet har håndtert spørsmål av stor betydning for småfeholdet og beitebruken. Det har i 2005 spesielt blitt lagt ned innsats fra Rådet i forbindelse med organisasjonens arbeid med forslaget til ny forskrift om erstatning for rovvilt-skader. Utmarksrådet har lagt opp den faglige argumentasjonen på saken og håndtert og bearbeidet innspill i organisasjonsapparatet. Utmarksrådet arrangerte fagmøte under Landsmøtet i mars, med presentasjon av flere dagsaktuelle emner. Rådet har deltatt på Geitdagene, samt i samme anledning vært på befaring i Hedmark. På denne turen møtte Rådet beitebrukere i Elverum, Rendalen, Vingelen og Gammeldalen/Tynset. Rådet møtte også beitebrukere fra Engerdal, fylkesstyret i HSG og repr. fra Fylkesmannen. Innspill fra denne turen vil Utmarksrådet bruke som grunnlag for initiativ til videre arbeid i organisasjonen.

Rådet har totalt sett hatt god aktivitet i 2005. Dette har vært synliggjort gjennom oppslag i Sau og Geit og på NSGs hjemmeside.

4. Gjeterhundrådet

Gjeterhundrådet har holdt tre ordinære møter i 2005, og behandlet 17 saker.

I august ble det arrangert dommersamling i Verdal i Nord-Trøndelag. Nærmere 50 dommere og dommerelever deltok på kurset.

I regi av fylkesnemndene og de lokale gjeterhundnemndene er det også i 2005 avviklet gjeterhundkurs/dressurkurs og treningssamlinger over hele landet. Det er stor oppslutning om disse kursa/treningssamlingene, og flere fylker kan på bakgrunn av disse arrangementa vise til stor breidde i gjeterhundaktiviteten. Gjeterhundprøvene viser også at resultatene kommer der det blir lagt ned mye arbeid i kurs og opplæring av hunder og førere.

Antall gjeterhundprøver og deltagelse på disse, har vært slik de siste åra:

År	Antall prøver	Antall hunder som har deltatt	Antall førere som har deltatt	Antall prøver per hund	% hunder med godkjent prøve
1995	122	465	368	3,3	74
1996	145	506	395	3,4	76
1997	150	535	414	3,3	76
1998	152	528	402	3,7	75
1999	174	540	430	3,9	75
2000	184	586	425	4,1	74
2001	199	584	443	4,9	77
2002	199	566	408	4,9	78
2003	231	665	466	4,7	78
2004	204	640	421	4,6	77
2005	202	619	409	4,5	73

Vi sliter fortsatt med at noen er seine med å innrapportere prøveresultatene. Nordisk mesterskap i bruk av gjeterhund og landskamp mot Sverige ble dette året holdt på Lekeberga Gärd ved Örebro i Sverige. Nordisk mester ble Torbjørn Jaran Knive med hunden Lyn. Sverige vant derimot landskampen med god margin.

Jon Sand og hunden Moss ble norgesmestere i 2005, noe de også greide i 2004. Foto: Arne Flatebø

Continental Sheepdog Chamionship (CSC) ble i 2005 arrangert i Danmark 26. – 28. august. Beste norske ekvipasje ble Tweed og Sander Hindenes som oppnådde en fin 5. plass.

Norgesmesterskapet ble arrangert 8. og 9. oktober på Vinstra i Gudbrandsdalen. Norgesmester ble Jon Sand med hunden Moss.

5. Ull- og klipperådet

Ull og klipperådet skal legge til rette for å utdanne instruktører for klipping og ullhåndtering. Det skal også tilrettelegge for klippekurs over hele landet. Det skal skje i nært samarbeid med instruktører, markedssiden, og fylkes- og lokallaga i NSG.

Rådet bestod i 2005 av Arne Flatebø (leder 1. januar – 30. juni), Erling Offerdal (leder 1. juli – 31. desember), Sissel Berntsen og Jens Olav Leira. Signe Dahl fungerte som sekretær til 1. august. Siv Heia Uldal overtok så sekretærfunksjonen.

Rådet holdt tre møter i 2005. De viktigste sakene som var oppe til behandling var:

1. Klippekurs 2005
2. Samling for klippeinstruktører
3. NM 2005
4. Arrangørhåndbok for klippekurs
5. Ny klasseinndeling for klippekurranser
6. Egen premie til beste kvinnelige deltaker under NM

6. Marknads- og utviklingsrådet

Marknads- og utviklingsrådet skal legge til rette for informasjon til styret om marknadssituasjonen, trender og potensial for småfe innan kjøtt, ull og geitmjølk.

Rådet har følgende medlemmer:

Odd E. Risan, Postboks 2323 Solli, 0201 OSLO (leder),
Hans Thorn Wittusen, Postboks 360 Økern, 0513 OSLO (Norsk Kjøtt),
Endre Myhr, Postboks 6279 Etterstad, 0603 OSLO (KLF) og
Gjermund Stormoen, Postboks 9051 Grønland, 0133 OSLO (TINE).
Arne Flatebø har vært rådets sekretær.

Rådet har holdt to møter i 2005.

Diskusjonen i rådet har gått på markedssituasjonen for sau-/lammekjøtt og geitmjølk og tiltak rundt det.

IV Sentraladministrasjonen

Adressen til kontoret:

Parkveien 71, 0254 Oslo
Postboks 2323 Solli, 0201 OSLO

Telefon: 23 08 47 70

Telefaks: 22 43 16 60

E-post: nsg@nsg.no

Bank: 9365.05.49420

Ansatte ved kontoret pr. 31.12.05

Lars Erik Wallin, konstituert generalsekretær

Arne Flatebø, redaktør

Ada Kalheim, administrasjonssekretær

Mona Skjønhaug, kontorfullmektig

Even Olsen, organisasjonssekretær

Ragnhild G. Vikesland, rådgiver beitebruk

Thor Blichfeldt, avlssjef/daglig leder NSG Semin AS f.o.m. 1.06.05

Signe Dahl, rådgiver saueavl, permisjon t.o.m. 31.01.05 og fødselspermisjon f.o.m. 20.07.05

Siv Heia Uldal, vikar rådgiver saueavl f.o.m. 04.05.04

Ingunn Nævdal, rådgiver geitavl

Lars Kveberg, utmarksrådgiver, hjemmekontor

Kjersti Hansen, prosjektleder beitebruk (engasjement f.o.m. 1.08.05)

Ansatte som har arbeidsplass på NLH, Ås

Inger-Johanne Holme, avlsrådgiver

Leiv Sigbjørn Eikje, stipendiat f.o.m. 15.04.02

Inger Anne Boman, avlsrådgiver

Ansatte som har arbeidsplass på Norsvin, Hamar

Tone Maria Hanssen, avlsrådgiver, fødselspermisjon t.o.m. 14.01.05

NSG Semin AS

Lars Bryhni, daglig leder t.o.m. 31.05.05

Ewa Wallin, fagsjef

Steinar Følid, driftskordinator t.o.m. 31.08.05

Lars Erik Wallin

Arne Flatebø

Ada Kalheim

Mona Skjønhuag

Even Olsen

Ragnhild G. Vikesland

Thor Blichfeldt

Signe Dahl

Siv Heia Uldal

Ingunn Nævdal

Lars Kveberg

Kjersti Hansen

Inger-Johanne Holme

Leiv Sigbjørn Eikje

Inger Anne Boman

Tone Maria Hanssen

Lars Bryhni

Ewa Wallin

Steinar Følid

V Tillitsvalgte

Styret

Odd E. Risan (leder), Engan, 7340 Oppdal	t. 72 42 46 80
Erik Fløystad (nestleder), Austre Moland, 4849 Arendal	t. 37 03 34 92
Magnhild Nymo, Nymoene, 9372 Gibostad	t. 77 84 79 19
Ove Ommundsen, Pundsnes, 4130 Hjelmeland	t. 51 75 04 37
Erling Offerdal, Ofredal, 6885 Årdalstangen	t. 57 66 28 27
Øivind Gurandsrud, Iledalsveien 24, 3410 Sylling	t. 32 85 63 38
Ingrid Arneng, Søre Skjel, 2940 Heggnes	t. 61 34 01 98
Vivi Lindholm (ordfører), Postboks 35, 2031 Nannestad	t. 97 71 34 13

Vararepresentanter

1. Mette Karlgård, Sul, 7760 Vuku	t. 74 07 00 26
2. Ove Holmås, Fjellsende, 5956 Vågseidet	t. 56 36 07 93
3. Karl Idar Berg, 9146 Olderdalen	t. 77 71 72 67

Årsmøtevalgte representantskapsmedlemmer

Vivi Lindholm (ordfører), Postboks 35, 2031 Nannestad	t. 97 71 34 13
Jon Olav Viggan (varaordfører), Berkåk, 7391 Rennebu	t. 72 92 70 53

Odd E. Risan
(leder)

Erik Fløystad
(n.leder)

Magnhild Nymo
styremedlem

Ove Ommundsen
styremedlem

Erling Offerdal
styremedlem

Øivind Gurandsrud
styremedlem

Ingrid Arneng
styremedlem

Vivi Lindholm
ordfører

1. Ingunn Bakka, 4244 Nesflaten	t. 52 79 47 66
2. Widar Marvik, Straumfjordnes, 9151 Storslett	t. 77 76 49 42
3. Tone Edland, 3895 Edland	t. 35 07 18 98

Vararepresentanter

1. Nils-Einar Kjøsnes, Kjøsnes, 6843 Skei i Jølster	t. 57 72 85 29
2. Nina Lorentsen, Middagsbukta, 9050 Storsteinnes	t. 77 72 55 10
3. Anne Helene Haugen, Heggero, 2680 Våga	t. 61 23 98 61

Fylkesledere

Østfold:	Jan Herland, Myhrvold, 1860 Trøgstad	t. 69 82 77 33
Akershus:	Johan Persbråten Persbråten 120, 1340 Skui	t. 67 13 60 52
Hedmark:	Gunnbjørn Trøan, Skoglund, 2550 Os i Ø.	t. 62 49 71 78
Oppland:	Kristin Bakke Lajord, 2975 Vang i Valdres	t. 61 36 72 14
Buskerud:	Jon Roar Grøstad, Postboks 32, 3420 Lierskogen	t. 32 85 20 71
Vestfold:	Sølve Søyland, Fossan, 3174 Revetal	t. 33 06 26 57
Telemark:	Gunnar Haugo, Vå, 3864 Rauland	t. 35 07 44 46
Aust-Agder:	Erling Brekkemoen, A. Moland, 4849 Arendal	t. 37 03 32 53
Vest-Agder:	Sven Haughom, Haughom, 4480 Tonstad	t. 38 37 08 51
Rogaland:	Sigmund Skjæveland, Hetland, 4387 Bjerkreim	t. 51 45 02 86
Hordaland:	Ove Holmås, Fjellsende, 5956 Vågseidet	t. 56 36 07 93
Sogn og Fjordane:	Ola Søgnesand, 6843 Skei i Jølster	t. 57 72 83 59
Møre og Romsdal:	Magnus Skjerdal, Leiravikja, 6190 Bjørke	t. 70 04 10 77
Sør-Trøndelag:	Olav Edvin Heggvold, 7288 Soknedal	t. 72 43 61 67
Nord-Trøndelag:	Bernt Ove Opheim, Opheim, 7710 Sparbu	t. 74 16 34 09
Nordland:	Ragnhild Johansen, Krokan gård, 8260 Innhavet	t. 75 77 26 18
Troms:	Frank Valø, Kjosens, 9060 Lyngseidet	t. 77 71 05 17
Finnmark:	Roy Mikkola, Neiden, 9930 Neiden	t. 78 99 63 18

Medlemmer i valgnemnda

1. Jostein Seldal, Seldal (leder), 4308 Sandnes	t. 51 67 24 34
2. Sigmund Romtveit (nestleder), Flatland, 3895 Edland	t. 35 07 27 87
3. Sigurd Krekke, 2634 Fåvang	t. 61 28 45 71
4. Ola Arne Aune, Driva, Rute 5, 7340 Oppdal	t. 72 42 41 78
5. Frank Simensen, Raipas, 9517 Alta	t. 78 43 59 34

Varamedlemmer

1. Helge Edvartsen, Edal, 5707 Evanger	t. 56 52 18 55
2. Olav M. Kvisli, Haugenes, 4985 Vegårshei	t. 37 16 91 44
3. Eivind Fossum, 2636 Øyer	t. 61 27 80 46
4. Harald Aune, 7790 Malm	t. 74 15 73 79
5. Jorunn Johansen, Skånland, 8288 Bogøy	t. 75 77 61 67

Revisor

KPMG AS

Kontrollutvalget (valgt av representantskapet)

Ola Søgnesand (leder), 6843 Skei i Jølster

t. 57 72 83 59

Olav Edvin Heggvold, 7288 Soknedal

t. 72 43 61 67

Varamedlem

Ragnhild Johansen, Krokan Gård, 8260 Innhavet

t. 75 77 26 16

Arbeidsutvalet

1. Odd E. Risan, Engan, 7340 Oppdal, (landsmøtevalgt)

t. 72 42 46 80

2. Erik Fløystad, Austre Moland, 4849 Arendal (landsmøtevalgt)

t. 37 03 34 92

3. Magnhild Nymo, Nymo, 9372 Gibostad

t. 77 84 79 19

Sekretær: Lars Erik Wallin, NSG

Avlsrådet for sau T.o.m. 27.10.05

Representanter

1. Bjørn Høyland, (leder), Høyland, 4340 Bryne, (NSG)

t. 51 48 83 07

2. Øivind Gurandsrud, Iledalsveien 24, 3410 Sylling, (NSG)

t. 32 85 63 38

3. Sigurd Krekke, 2634 Fåvang, (NSG Semin AS)

t. 61 28 45 71

4. Tormod Ådnøy, IHA, Postboks 5025, 1432 Ås, (NLH)

t. 64 94 79 69

5. Heiko Paulenz, Team Semin AS, Postboks 8146 Dep, 0033 Oslo,

t. 22 59 70 13

Vararepresentanter

1. Eirik Larsen, Oksvik, 9060 Lyngseidet, (NSG)

t. 77 71 37 94

2. Ove Holmås, Fjellsende, 5956 Vågseidet, (NSG)

t. 56 36 07 93

3. Odd E. Risan, Engan, 7340 Oppdal, (NSG Semin AS)

t. 72 42 46 80

4. Gunnar Klemetsdal, IHA, Postboks 5025, 1432 Ås, (NLH)

t. 64 94 80 10

5. Anne Nordstoga, Team Semin AS, Postboks 8146 Dep., 0033 Oslo

t. 22 96 48 47

Sekretær: NSG

Avlsrådet for sau F.o.m. 28.10.05

Representanter

Bjørn Høyland, (leder), Høyland, 4340 Bryne, (NSG)

t. 51 48 83 07

Ivar G. Slettemoen (Region Øst), Kvisla, 3580 Geilo

t. 32 08 82 64

Kristen Risnes (Region Vest), 5937 Bøvågen

t. 56 37 00 70

Jostein Hausberg (Region Midt), 6640 Kvanne

t. 71 66 37 28

Eirik Larsen (Region Nord), Oksvik, 9060 Lyngseidet

t. 77 71 37 94

Tormod Ådnøy, IHA, Postboks 5025, 1432 Ås

t. 64 96 51 35

Per H. Liahagen (Gilde), 3550 Gol

t. 32 02 98 23

Rolf Axel Aas (KLF), Postboks 6279 Etterstad, 0603 Oslo

t. 23 24 44 73

Sekretær: Thor Blichfeldt, NSG

Fagforum for sau

- a) Avlsrådet
- b) Medlemmene i regionutvalga for saueavl
- c) Samarbeidsrådet, Helsetjenesten for sau, Saukontrollen og Fagtjenesten for ull (4)
- d) Team Semin (1)
- e) NSG Semin AS (1)
- g) Ansatte i NSG
- h) Andre som kan bidra faglig etter avtale med avlsrådet

Avlsrådet for geit

Representanter

1. Åge Lohn (leder), Nordgård, 2580 Folldal, (NSG)	t. 62 49 04 20
2. Veronika Fagerland, 9056 Mortenhals, (NSG)	t. 77 72 57 81
3. Ewa Wallin, Postboks 2323 Solli, 0201 Oslo, (NSG Semin AS)	t. 23 08 47 75
4. Tormod Ådnøy, IHA, Postboks 5025, 1432 Ås, (NLH)	t. 64 94 79 96
5. Heiko Paulenz, Team Semin AS, Postboks 8146 Dep., 0033 Oslo	t. 22 59 70 13

Vararepresentanter

1. Inger-Johanne Tafjord, Eidsdal, 6215 Eidsdal, (NSG)	t. 70 25 91 02
2. Ola Søgnesand, 6843 Skei i Jølster, (NSG)	t. 57 72 83 59
3. Odd E. Risan, Engan, 7340 Oppdal, (NSG Semin AS)	t. 72 42 46 80
4. Gunnar Klemetsdal, IHA, Postboks 5025, 1432 Ås, (NLH)	t. 64 94 80 10
5. Anne Nordstoga, Team Semin, Postboks 8146 Dep., 0033 Oslo	t. 22 96 48 47

Sekretær: NSG

Fagforum geit

- a) Avlsrådet
- b) TINE BA
- c) Helsetjeneste geit
- d) GNK og Kjøttbransjens Landsforbund
- e) Ansatte i NSG, IHA/UMB m.fl.
- f) Ledere i avlsutvalg i fylkeslaga i NSG etter behov
- g) Andre som kan bidra faglig etter avtale med avlsrådet

Utmarksrådet

Representanter

1. Ove Ommundsen (leder), Pundsnes, 4130 Hjelmeland	t. 51 75 04 37
2. Eivind Fossum, 2636 Øyer	t. 61 27 80 46
3. John Helge Steinnes, 9042 Laksvatn	t. 94 80 54 28

Vararepresentanter:

1. Erling Offerdal, Ofredal, 6885 Årdalstangen	t. 57 66 28 27
2. Jarle Helland, 5936 Manger	t. 56 37 31 16
3. Morten Foss, Korsen Fiane, 4900 Tvedestrand	t. 37 16 04 87

Sekretær: NSG**Gjeterhundrådet****Representanter**

1. Andreas Groseth (leder), Somdalsbråten, 3525 Hallingby	t. 32 13 06 49
2. Egil Syversbråten, Markane, 6783 Stryn	t. 57 87 79 83
3. Bjørn Ola Vaagaasarøygard, 2680 Lom	t. 61 21 16 17

Vararepresentanter:

1. Oddbjørn Kaasa, 7530 Meråker	t. 92 22 25 22
2. Ivar Thoresen, Ytre Levang, 8890 Leirfjord	t. 75 04 89 34
3. Liv Oddny Haugen Hindenes, 5993 Osteriedet	t. 56 36 42 21

Sekretær: NSG**Prosjektrådet for geit****Representanter**

1. Magnhild Nymo (leder), Nymoen, 9372 Gibostad	t. 77 84 79 19
2. Rune Myklebust, Myklebust, 6791 Oldedalen	t. 57 87 38 68
3. Jens Ragnar Heggestad, 6878 Veitastrand	t. 57 68 78 65

Sekretær: Ingunn Nævdal, NSG**Ull- og klipperådet****Representanter**

1. Erling Offerdal (leder), Ofredal, 6885 Årdalstangen	t. 57 66 28 27
2. Sissel Berntsen, Fagtjenesten for ull, Postboks 396 Økern, 0513 Oslo	t. 22 09 21 84
3. Jens Olav Leira, Norske Saueklipperes forening, 2500 Tynset	t. 41 44 21 20

Sekretær: NSG**Marknads- og utviklingsrådet****Representanter**

1. Odd E. Risan (leder), Engan, 7340 Oppdal	t. 72 42 46 80
2. Hans Thorn Wittussen, Norsk Kjøtt, Postboks 360 Økern, 0513 Oslo	t. 22 09 21 00
3. Endre Myhr, KLF, Postboks 6279 Etterstad, 0603 Oslo	t. 23 24 44 70
4. Gjermund Stormoen, TINE BA, Postboks 9051 Grønland, 0133 Oslo	t. 22 93 88 00

Sekretær: NSG

Pelssaunemnda

Representanter

1. Leif Arne Nordheim (leder), Lauvhaug, 6856 Sogndal	t. 57 67 14 88
2. Atle Arnesen, 6140 Syvde	t. 70 02 34 44
3. Knut Sveinung Kleppa, 4130 Hjelmeland	t. 98 23 67 30

Sekretær: NSG

NSG Semin AS

Fra NSG: Odd E. Risan (leder), Engan, 7340 Oppdal	t. 72 42 46 80
Bjørn Høyland, Høyland, 4340 Bryne	t. 51 48 83 07
Lars Erik Wallin, Postboks 2323 Solli, 0201 Oslo	t. 23 08 47 83

Rådgjevande gruppe for geitespørsmål for styret i TINE BA

Fra NSG:

Medlem: Lars Erik Wallin, Postboks 2323 Solli, 0201 Oslo	t. 23 08 47 83
Observatør: Magnhild Nymo, Nymoen, 9372 Gibostad	t. 77 84 79 19

Team Semin

Fra NSG:

Medlem: Lars Erik Wallin, Postboks 2323 Solli, 0201 Oslo	t. 23 08 47 96
Vara: Arne Flatebø, Postboks 2323 Solli, 0201 Oslo	t. 23 08 47 94

Styret i BSF-sentralt

Vararepresentant for 2 år: Erik Fløystad, Austre Moland, 4849 Arendal	t. 37 03 34 92

Genressursutvalget for husdyr

Fra NSG:

Medlem: Lars Erik Wallin (nestleder), Postboks 2323 Solli, 0201 Oslo	t. 23 08 47 96

VI Styrets melding 2005

STYRETS MELDING 2005

I henhold til krav i regnskapsloven mener styret at årsmeldinga gir et godt bilde av arbeidet og organisasjonsdrifta i Norsk Sau og Gøtt.

Selskapet er en medlemsorganisasjon for småfeieholdere i Norge, der virksomheten i hovedsak er organisasjonsmessige og faglige oppgaver for medlemmene. Virksomheten drives med et hovedkontor i Parkveien 71 i Oslo, samt en underavdeling i tilknytning til Universitetet for Miljø- og Biovitenskap på Ås i Akershus.

Året 2005 har vært preget av mange arbeidsoppgaver og organisatoriske utfordringer. Ansatte og tillitsvalgte har søkt å løse arbeidsoppgavene på beste måte.

I takt med den generelle nedgangen i antall yrkesutøvere i småfeieholdet i Norge, har det vært en nedgang i medlemsstallet i NSG også i 2005. Til tross for økt fokus på medlemsverving i 2005 var denne nedgangen på 5,3%, noe som er ganske likt med foregående år.

NSG arbeider aktivt for å løse satsfammessige og næringsmessige oppgaver.

I løpet av 2005 ble oppussing av de siste kontorene i lagets eiendom i Parkveien 71 foredligstilt, slik at det omfattende vedlikeholdet av eiendommen i denne omgang er sluttført.

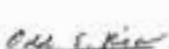

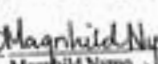

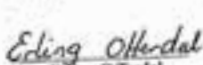
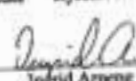
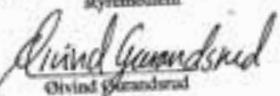
NSG arbeider for å innfri kravene i lov om likestilling. Pr 31.12.2005 var kvinnehdelen på 60% i administrasjonen og 37,5% i den tillitsvalgte ledelsen (styret+ordfører). Styret anser arbeidsmiljøet i NSG for å være godt.

Denne har sykefraværet vært forholdsvis høyt også i 2005, hovedsakelig med bakgrunn i at 4 medarbeidere har vært helt eller delvis langtidssykmeldt. Totalt var det 463 dager sykefravær i regnskapsåret, hvorav 452 dager knyttes til disse 4 langtidssykmeldte. Dette tilsvarer 13,7 % av total arbeidstid. Styret vurderer imidlertid sykdomsfraværet som ikke arbeidsstatist.

NSG driver ikke en virksomhet som medfører betydelig påvirkning av det ytre miljø. Organisasjonen arbeider med en miljøprofil. Vanlig avfall leveres i henhold til det kommunale avfallsopplegget, med papir/papp utsortert.

Årsregnskapet viser et underskudd på kr 343.043,-, noe som i hovedsak skyldes en svikt i medlemskontingen på kr 381.099,- i forhold til budsjett. Styret kjenner ikke til forhold som tilsier noe annet enn en god forutsetning for videre drift.

Oslo, 31.12.2005/ 9.02.2006

 Odd E. Risan leder	 Erik Fjærstad nestleder	 Maghild Nymo styremedlem	 Ove Omrødsen styremedlem
 Erling Offerdal styremedlem	 Ingrid Ameng styremedlem	 Olvind Gundersrud styremedlem	

VII Rekneskap 2005

Resultatregnskap 2005

	Note	2005	2004
Driftsinntekter			
Kontingent		7 618 901	7 965 113
Annonseinntekt		1 090 652	1 233 715
Refunderte kostnader og tilskudd	1	10 241 527	10 663 660
Salgsinntekter		740 171	262 975
Andre driftsinntekter	2	81 510	161 336
Leieinntekter		516 500	543 000
Sum driftsinntekter		20 289 261	20 829 799
Driftskostnader			
Refundert kontingent		1 825 410	1 831 680
Varekjøp		64 457	42 267
Sau og Geit		1 907 634	1 310 490
Lønnskostnader, inkl. honorar tillitsvalgte	3	7 054 274	6 045 978
Andre sosiale kostnader		1 905	25 731
Avskrivning	10	84 903	141 624
Lokaler, eiendom	4	246 926	990 710
Organisasjons- og kontordrift		2 124 216	2 405 526
Reiser		1 701 705	1 578 616
Avl, organisert beitebruk		5 668 342	6 681 974
Momsrefusjon 2002-2004		0	-1 252 404
Sum driftskostnader		20 679 772	19 802 192
Driftsresultat		-390 511	1 027 607
Sum finansinntekter		135 453	87 287
Nedskrivning aksjer NSG Medl.service as		0	-110 000
Nedskrivning aksjer NSG Semin as		-73 900	0
Sum finanskostnader		-12 794	-11 447
Sum finansposter		48 759	-34 160
Resultat før skatt		-341 752	993 447
Skattekostnad		-1 311	-1 311
Årsresultat	9	-343 063	992 136
Disponering av årsoverskudd /dekking av årsunderskudd:			
Overføres opptjent egenkapital		0	-992 136
Dekkes av opptjent egenkapital		343 063	0
Sum disponeringer		343 063	-992 136

Balanse pr 31.12.2005

	Note	2005	2004
Aktiva			
<i>Anleggsmidler</i>			
Bygning/tomt	10	1 745 300	1 745 300
Inventar, utstyr, medlemssystem	10	177 500	238 050
Sum varige driftsmidler		1 922 800	1 983 350
<hr/>			
Aksjer / andeler	8	140 000	213 900
Sum anleggsmidler		2 062 800	2 197 250
<hr/>			
<i>Omløpsmidler</i>			
Varelager		120 800	95 000
Kunder	6	172 341	73 923
Andre kortsiktige fordringer	7	913 693	1 453 429
Sum fordringer		1 206 834	1 622 352
<hr/>			
Kontanter, bankinnskudd	5	7 780 730	6 549 704
Sum omløpsmidler		8 987 564	8 172 056
<hr/>			
Sum aktiva		11 050 364	10 369 306
<hr/>			
Gjeld og egenkapital			
<i>Egenkapital</i>			
Opptjent egenkapital	9	4 460 737	4 803 800
Sum egenkapital		4 460 737	4 803 800
<hr/>			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		4 236 516	3 430 779
Forskuddstrekk, arb.giv.avg., mva		656 927	498 416
Skyldige feriepenger		556 743	435 431
Betalbar skatt		1 311	1 311
Mellomregnskap Landbruksdept.		597 265	520 967
Annen kortsiktig gjeld		540 865	678 602
Sum kortsiktig gjeld		6 589 627	5 565 506
<hr/>			
Sum gjeld og egenkapital		11 050 364	10 369 306

Spesifikasjon og noter til regnskapet 2005

Regnskapet til Norsk Sau og Geit er et totalregnskap som inkluderer Landsrådet for saueavl, Landsrådet for geiteavl og Organisert beitebruk (beitekonsulent).

1 - Refunderte kostnader og tilskudd

Jordbruksavtalemidler (LMD)	9 600 000	
* til NSG Semin AS	-2 500 000	7 100 000
Omsetningsrådet	2 025 000	
TINE	200 000	
VOX, KIL, KUP	92 687	
Forskningsrådet	282 887	
Jordbruksavtalemidler (SLF)	540 953	10 241 527

2 - Andre driftsinntekter

Deltakeravgift	81 510	
----------------	--------	--

3 - Lønnskostnader

Lønnskostnader er sammensatt av følgende poster:

	2005	2004
Lønninger	5 293 009	4 223 334
Folketrygdavgift	862 278	739 703
Pensjonskostnader	388 519	-122 890
Andre honorar-/lønnskostnader	510 468	1 205 831
Sum lønnskostnader	7 054 274	6 045 978
Gjennomsnittleg tal tilsette	16	15

Pensjonspremiefond

Laget har sin pensjonsforsikring i Gjensidige NOR ASA. Innbetalt pensjonspremie gir avkastning som blir godskrevet laget sitt premiefond i Gjensidige NOR. Midlene i fondet kan bare brukes til å dekke pensjonspremie.

I 2005 er det bokført kostnader til pensjonspremie med kr. 388.519.

Fondet som pr. 31.12.2005 utgjør kr. 377.972 er ikke tatt med i balansen.

Generalsekretær, styreleder og nestleder

Konstituert generalsekretær har i 2005 mottatt kr. 566.245 i lønn.

Generalsekretæren har telefon- og pensjonsordning og dekning av reiseutgifter etter statens satsar.

Honorar til styret i laget utgjør kr. 228.100.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar utgjør kr. 180.811. Dette er fordelt slik:

Revisjon	60 521	
Særattestasjoner	8 794	
Faglig bistand v/KPMG Law	111 496	
		<hr/>
	180 811	

Faglig bistand knytter seg spesielt til arbeid med momsrefusjon for årene 1995 - 2004.

4 - Vedlikehold Parkvn 71

Vedlikehold av kontordelen i Parkvn 71 er slutført i 2005. Kostnaden med dette er kr. 131.566.

5 - Bankinnskudd

Av innestående bankinnskudd er følgende konti bundne midler:

Konto for skattetrekk	791 488	
Konto for LMD midler	3 663 577	
Konto for sikringsfondet	1 325 655	5 780 720
		<hr/>

Skyldig skattetrekk pr 31.12.2005 utgjør 384 865

6 - Kunder

Fordringene er ført opp med pålydende verdi og det er gjort en avsetning for forventet tap.

7 - Andre kortsiktige fordringer

Lån til NSG Semin AS	301 750	
Mellomregning NSG Semin AS	399 643	
Opptjent ikke utbetalte tilskudd	185 000	
Opptjent leieinntekt	20 000	
Lønnsforskudd	2 300	
Reiseforskudd	5 000	913 693
		<hr/>

8 - Aksjer / andeler	Bokf.verdi	Historisk kostpris
Medlemsservice AS	0	150 000
NSG Semin AS	35 000	108 900
	35 000	258 900
<i>Andre:</i>		
Team Semin BA	100 000	100 000
Nationen AS	5 000	5 000
	140 000	363 900

Norsk Sau og Geit eier 100% av aksjekapitalen i NSG Medlemsservice AS. Selskapet er vedtatt avviklet og all drift opphørt.

Laget eier 66% av aksjene i NSG Semin AS. I 2005 vil sannsynligvis dette selskapet vise underskudd som gjør at bokført egenkapital pr 31.12.2005 er redusert til ca kr 54.000. På denne bakgrunn er aksjene i NSG Semin AS skrevet ned til 66% av bokført egenkapital pr. 31.12.2005. Nedskrivningen utgjør kr 73.900.

Begge datterselskap driver virksomhet som er vesentlig forskjellig fra virksomheten i NorskSau og Geit. En har av den grunn ikke utarbeidet konsolidering.

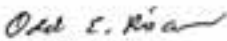
9 - Eigenkapital	
Opptjent egenkapital 1.1.	4 803 800
Årsunderskudd	-343 063
Opptjent egenkapital 31.12.	4 460 737

10 - Maskiner / Parkveien 71

	Ansk.kost	Tilgang	Avgang	Akkumulert avskrivning	Verdi 31-12-05	Årets avskrivning %	Årets avskrivning Sum
Frankeringsmaskin	56 353		0	56 353	0	25	0
Medlemssystem	235 288		0	129 488	105 800	25	58 800
Alarmanlegg	90 394		0	39 494	50 900	25	22 550
Office datautstyr	158 085	24 353	121 296	40 342	20 800	25	3 553
Sum inventar	540 120	24 353	121 296	265 677	177 500		84 903
Parkvn 71 bygg	2 032 486		0	327 186	1 705 300	0	0
Parkvn 71 tomt	40 000		0	0	40 000	0	0
Sum bygg/tomt	2 072 486		0	327 186	1 745 300		0
Total sum					1 922 800		84 903

Bygningen i Parkvn. 71 blir ikke avskrevet fordi virkeleg verdi er vurdert som vesentleg høgere enn bokført verdi. En kjenner heller ikke til forhold som tilsier at det vil oppstå verdifall på eiendommen.

Oslo, 31.12.2005 / 09.02.2006

Odd E Risan
leder

Erik Fløystad
nestleder

Magnehid Nymo
styremedlem

Ingrid Almeng
styremedlem

Ove Ommundsen
styremedlem

Øivind Gerandsrud
styremedlem

Erling Offerdal
styremedlem

Lars Erik Wallin
konst. Generalsekretær

KPMG AS
P.O. Box 58
Postboksen
N-2001 Elverum

Telephone +47 62 42 27 00
Fax +47 62 42 27 00
Internet www.kpmg.no
Elevations 830 174 6276666

Til årsmøtet i Norsk Sau og Gutt

REVISJONSBERETNING FOR 2005

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Norsk Sau og Gutt for regnskapsåret 2005, som viser et tap på kr 343.063, herunder opplysningene i årsregnskapet om forslaget til dekning av tapet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteropplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsøktikk i Norge er avsett ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av organisasjonens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grønning for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsøktikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsippene og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsøktikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets forretningsforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling 31. desember 2005 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med regnskapslovens regler og god regnskapsøktikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversikkelig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsøktikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.
- opplysningene i årsregnskapet om forslaget til dekning av tapet er i samsvar med lov og forskrifter.

Elverum, 14. februar 2006
KPMG AS

Kjell Kulvedsen
Stattdisponert revisor

Erstattet av

Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor
Stor	Stor	Stor

© 2006 KPMG LLP, a Swiss entity, member firm of the KPMG network.
KPMG LLP is a member firm of the KPMG network.
© 2006 KPMG LLP, a Swiss entity, member firm of the KPMG network.

VIII Andre opplysninger og statistikker

DRIFTSGRANSKINGANE

Kjelde: Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning

Saueholdet:

Familiens arbeidsforteneste pr. årsverk:

År	Austl. a. bygder	Vest- landet	Nord- Norge	Alle		Alle bruk
	100-200 da	100-200 da	100-200 da	50-100 da	100-200 da	
1980	48 000			31 200	49 500	38 500
1985	32 300			28 000	49 200	39 500
1990	10 000		90 800	21 800	49 800	42 500
1995	57 302		86 336	12 841	57 431	36 588
1996	53 372		130 586	13 170	76 696	44 833
1997	70 662		73 864	(2 014)	65 422	41 048
1998	98 217		71 272	17 745	82 267	59 896
1999	82 126		72 193	19 020	76 187	49 591
2000	76 025		95 442	30 435	82 426	69 507
2001	14 251		39 070	-611	50 054	44 071
2002	33 400		39 300	-300	47 300	46 500
2003	14 335		100 139	361	63 737	47 142
2004	40.019	38.429	131.987	22.624	69.642	66.661

Geiteholdet:

Familiens arbeidsforteneste pr. årsverk:

År	Nord-Norge		Alle		Alle bruk
	50-100 da	100-200 da	50-100 da	100-200 da	
1980	56 600		48 100		50 900
1985	65 200		60 500		58 000
1990	110 400	106 800	97 200	91 500	96 500
1995	104 002	104 832	91 841	110 822	102 204
1996	104 856	121 141	84 121	122 251	99 192
1997	97 835	127 478	81 107	125 069	99 073
1998	122 167	143 999	104 347	135 777	118 138
1999	99 943	113 305	90 321	113 375	102 523
2000	153 023	134 151	132 224	135 063	131 168
2001	124 936	104 080	113 490	116 874	114 045
2002	147 100	129 100	155 500	130 600	135 000
2003	146 458	127 831	149 671	130 276	137 500
2004	155.760	149.612	156.619	143.923	146.045

UTVIKLINGA I SMÅFEHALDET

Kjelde: Statens landbruksforvaltning

Tala gjeld pr. 1. januar

År	Tal bruk med sau	Tal v.f.s.	Flokk-storl.	Tal bruk m/m.geit	Tal m.geit	Flokk-storl.
1985	33 815	1 077 469	32	1 354	74 030	55
1990	26 394	1 009 793	38	1 117	64 894	58
1995	24 355	1 041 680	43	975	59 855	61
1996	24 213	1 049 991	43	901	59 042	66
1997	23 382	1 015 252	43	877	58 758	67
1998	22 717	1 049 075	46	826	55 474	67
1999	21 989	1 071 495	49	769	53 269	69
2000	21 644	1 081 633	50	727	53 091	73
2001	21 371	1 112 186	52	677	50 859	75
2002	20 783	1 126 183	54	623	47 651	76
2003	18 716	1 093 354	58	591	47 087	80
2004	17 642	1 109 367	63	571	46 292	81
2005	16 717	1 083 685	65	558	46 066	83

Frå 1994 til 1997 er det berre avlssauer (kode 130) som inngår i tall vinterføra sau. Frå 1998 er det sau føra over 1. mars som ligg til grunn for talla, (kode 131 er slått saman med kode 130). Frå 2004 er det brukt tall bruk med sau over 1 år og summen av dyretalet som inngår i kode 133, 137 og 138)

PRODUKSJON / FORBRUK AV SAUEKJØT

Kjelde: Budsjettnemnda for jordbruket

År	Salg og hjemmeforbruk tonn
1960	14 870
1970	16 648
1980	18 459
1985	24 150
1990	23 377
1995	25 211
2000	23 499
2001	24 482
2002	25 145
2003	24 534
2004 *	26 229
2005 **	25 413

* Foreløpige regnskapstall,

** Budsjett

SLAKTEVEKTER

Kjelde: Fagsenteret for kjøtt

Medel slaktevekter for sau og lam.

År	Lam, kg	% *-lam
1970	15,8	-
1975	17,3	30
1980	16,8	28
1985	16,7	29
1990	17,9	40
1996	17,3	11
2000	18,1	12
2001	18,0	13
2002	18,2	18
2003	18,1	23
2004	18,4	27
2005	18,4	32

* Fra 1996 er stjernelam lammeslakt mellom 17 og 23 kg, klasse O+ eller bedre, i fettgruppe 1+ til og med 2+.

SAUEKONTROLLEN

Kjelde: Husdyrkontrollen/Fagsenteret for kjøtt

År*)	Tal	Kontrollerte dyr		Tal	Haustvekt	Avdrått
	buskapar i kontr.	Tal	%	g. lam pr. v.f.s.	pr. lam kg	pr. v.f.s. kg
1962	-	35 174	4,2	1,17	39,2	45,9
1980	4 729	188 942	21,8	1,40	42,1	58,9
1985	5 577	271 683	25,2	1,46	41,9	60,8
1990	5 594	284 440	28,4	1,55	43,7	67,7
1995	5 367	303 828	29,2	1,54	42,9	65,0
1996	5 310	298 687	29,4	1,51	42,8	62,7
1997	5 149	287 627	28,3	1,53	43,3	65,0
1998	5 061	285 133		1,54	42,5	64,2
1999	4 912	278 470		1,62	42,8	69,0
			Fødte lam per søye	Lammetap %		
2000	4 929	291 673	1,87	10,8	44,0	67,4
2001	4 872	299 976	1,91	12,0	43,6	66,1
2003	4 600	307 434	1,95	12,0	43,4	66,0
2004	4 402	309 573	1,94	11,4	44,3	66,2
2005	4 140	303 058	1,95	11,6	44,6	70,5

ULLPRODUKSJONEN

Kjelde: Fagtjenesten for ull/Fagsenteret for kjøtt

År	Samvirke mottak tonn	Privat mottak tonn	I alt tonn	Gjennomsnittleg ullpris til produsent kr/kg
1975	3 811	470	4 281	12,33
1985	5 225	165	5 390	37,42
1990	4 902	62	4 964	47,51
1995	4 283	1 145	5 428	
2000	3 713	1 244	4 957	
2001	3 844	1 248	5 092	
2002	4 000	1 154	5 154	34,75 *
2003	3 875	1 210	5 085	33,75 *
2004	3 865	1 207	5 072	30,78 *
2005	3 858	1 205	5 064	

*) Inkludert fri innfrakt

ULLKLASSIFISERING

Kjelde: Ullavdelingen Norsk kjøtt/fraktkontoret for kjøtt

Prosentvis fordeling mellom dei viktigaste ullklassane:

Klasse	1990	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
A	7	6	7	7	7	7	8	7	7	7	7	7	7
B	13	13	14	14	14	14	14	15	14	14	14	14	13
C	35	34	34	35	37	39	41	39	39	39	39	40	44
F	9	10	10	10	10	9	10	8	7	7	7	6	6
Andre	37	37	35	34	34	31	27	31	33	33	33	33	30
<hr/>													
A I	88	86	89	90	90	89	89	89	88	88	91	86	84
A II	12	14	11	10	10	11	11	11	12	12	9	14	16
B I	69	68	70	70	68	72	72	73	76	78	80	77	76
B II	31	32	30	30	32	28	28	27	24	22	20	23	23
C I	81	81	81	82	83	84	84	85	84	83	85	84	78
C II	19	19	19	18	17	16	16	15	16	17	15	16	23
FI	53	54	48	47	48	50	49	48	46	44	50	48	39
FII	47	46	52	53	52	50	51	52	54	56	50	52	61

GEITMJØLKPRODUKSJONEN

Kjelde: Budsjettnemnda for jordbruket

Dei siste åra er det blitt produsert slike mengder geitmjølk:

1960	20,0	mill. liter
1970	24,5	" "
1980	24,9	" "
1990	27,3	" "
1995	24,8	" "
1996	23,8	" "
1997	23,2	" "
1998	22,6	" "
1999	21,7	" "
2000	21,1	" "
2001	20,3	" "
2002	21,0	" "
2003	20,8	" "
2004 *	21,0	" "
2005 **	20,7	" "

* Foreløpige regnskapstall

** Budsjett

GEITEKONTROLLEN

Kjelde: Husdyrkontrollen

År	Tal års- geiter	Tal bu- skapar	Års- geiter pr. buskap	Kg mjølk pr. års- geit	% pro- tein	% lak- tose	% feitt	Kr.før pr. års- geit, Fem mj., Fem til kontr.	Kr.før /100 kg slutning til kontr.	*) %
1952	4 107	-	-	421	-	-	3,53	-	-	4,8
1955	5 552	389	14,3	387	-	-	3,61	-	-	6,4
1960	7 321	399	18,3	441	-	-	3,56	-	-	10,5
1970	10 369	347	29,9	590	-	-	3,47	-	-	16,2
1980	23 932	441	54,3	596	2,80	-	3,19	-	-	41,1
1990	31 735	502	63,2	577	2,81	-	3,26	-	-	51,3
1995	33 344	514	64,9	572	2,67	4,26	3,38	224	46	57,5
1996	33 798	517	65,4	564	2,66	4,25	3,37	196	41	58,3
1997	33 005	498	66,3	553	2,68	4,20	3,41	203	43	60,6
1998	32 228	483	66,7	559	2,69	4,25	3,42	213	45	60,6
1999	31 423	445	70,6	556	2,70	4,13	3,49	219	46	60,9
2000	31 027	432	71,8	560	2,67	4,09	3,52	208	41	62,5
2001	33 116	451	73,1	558	2,69	4,13	3,65	218	43	70,7
2002	33 337	436	76,5	577	2,94	4,23	3,50	225	43	72,1
2003	34 126	434	78,7	576	2,92	4,20	3,60	225	43	75,7
2004	32 710	402	81,4	592	2,99	4,27	3,73	248	45	74,0
2005	32 385	392	82,6	617	2,97	4,29	3,73	255	45	70,3

*) Fra 1989 er tilslutningsprosenten regnet ut etter antall buskaper som er med i kontrollen. Før 1989 var det % geiter som var med i kontrollen.

SKADEFOREBYGGING HØRES KANSKJE IKKE SÅ MORSOMT UT

– men det gjør ikke en nedbrent driftsbygning heller.

Offentlige forskrifter krever nå brannvarslingsanlegg for de fleste bygninger for produksjonsdyr og hest innen utgangen av 2006. Sikkerhetsavtale og brannvarslingsanlegg gir deg en tryggere hverdag og billigere forsikring.

Kontakt oss på 03100, se gjensidige.no eller kom innom vårt kontor.

© 2008 KPMG AB, the Norwegian member firm of KPMG International, a Swiss corporation. All rights reserved.

**KPMG skaper
verdi av
kunnskap**

Våre revisorer, advokater og rådgivere skaper verdi av kunnskap gjennom sin spisskompetanse, tværfaglighet og bransjekunnskap. Vårt arbeid skal bidra til et godt beslutningsgrunnlag for våre kunder.

Telefon: 62 59 87 50

www.kpmg.no

AUDIT • TAX • ADVISORY

MANGE MULIGHETER med norsk chevre fra Haukeli

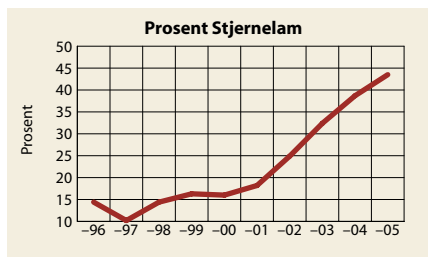
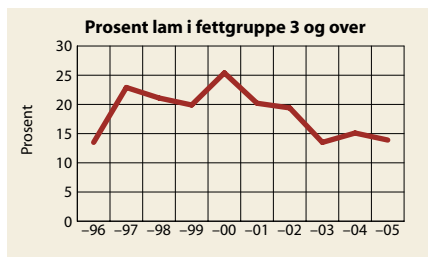

www.tine.no

Best på sau sammen med oss!

Fokus på fagarbeid med vekt på kvalitet og økonomi gir resultater!

Gilde

Gilde Norsk Kjøtt

Lyst til å
være med på laget?

28 000 kjøttprodusenter har tatt laget før deg

<http://medlem.gilde.no>